

NOVA DOBA

Leto XXII.

Celje, petek 22. marca 1940

Štev. 13.

Bogdan Pušenjak:

Agrarna reforma v Latviji

Pred svetovno vojno so bila v Latviji skoraj vsa posestva v rokah plemstva in cerkve, ki jima je moral tlačaniti za sramotne mezde latvijski kmet. Tako je moralo n. pr. samo v pokrajini Vidzeme tlačaniti 900.000 latvijskih kmetov 162 veleposestnikom. To nenaravno stanje je sčasoma ustvarilo velik prepad med majhno plastjo veleposestnikov in proletarskimi masami kmetov brez zemlje. Posledica je bila izbruh razrednega boja in na obrežju Baltskega morja je vstajala druga Irska.

Po priobitvi neodvisnosti Latvije je smatrala latvijska vlada za svojo prvo dolžnost, da odstrani to socialno krivico in uvede socialen red v okviru demokracije državne uprave. Čeprav je bil pretežni del latvijskega ozemlja zaseden po boljševiških četah, je provizorna latvijska vlada že v začetku l. 1919. izdala »Pravilnik za razdelitev zemlje«. Ta odločna gesta latvijske vlade je imela ne samo velik gospodarski, ampak predvsem tudi nacionalen in političen pomen. Kajti ta pravilnik je dal vsem možem, ki so se zbirali okoli zastave latvijske nacionalne armade, zagotovilo, da se borijo za zemljo svojih pradedov, ki bo po zmagi ponovno prišla v njihove roke. Vlada se je dobro zavedala, da bi brez tega zagotovila ne bila nikoli v možnosti ustvariti latvijsko narodno armado in neodvisno Latvijo.

Po zmagi nad boljševiški četami je latvijska ustavodajna skupščina ta začasni pravilnik izpopolnila in tako ustvarila zakon o agrarni reformi, ki pa prav za prav ni bila »reforma«, temveč neločljiv del osvoboditve kmečke Latvije po njenih kmečkih sinovih.

Z zakonom o agrarni reformi so bila razlašena vsa veleposestva, njihovim dotedanjim lastnikom pa je bilo dovoljeno obdržati 50—100 ha zemlje z vsemi poslopi in inventarjem. Gozdovi so prešli izključno v državno last. Na ta način razlašeno zemljo so razdelili brezplačno med latvijsko kmečko prebivalstvo. Vsak latvijski državljani je imel pravico dobiti do 27 ha zemlje. Kmetje, ki so že imeli zemljo, pa so imeli pravico dobiti samo toliko razlašene zemlje, da niso njihova posestva skupno z dodeljeno brezplačno zemljo presežala 27 ha. Latvijska vlada je obenem tudi določila agrarni supermaksimum, ki je določal, da ne sme noben Latvijec posedovati več kot 50 ha zemlje, pa najsi jo je kupil, podedoval ali na kak drug način pridobil.

Tako so bila vsa plemenitaška in cerkvena veleposestva razdeljena med latvijske kočarje in ljudi brez zemlje. V nekaj letih je država ustanovila preko 250.000 novih malih kmetij, od katerih jih je 87% obsegalo 2—50 ha zemlje. Za uspešen razvoj teh kmetij, ki so bile tudi vse arondirane, je dodelila država vsakemu novemu kmetu potreben les in dolgoročne brezobrestne kredite za zgraditev stanovanjskih in gospodarskih poslopij in nabavo najpotrebnejšega poljedelskega orodja. S tem je država že v naprej preprečila zadolžitev kmeta.

Tako precizno in načrtno izvedena agrarna reforma je morala roditi tudi velike sadove. Danes temelji ves gospodarski in politični položaj Latvije na ogromnem delu agrarne reforme. Dočim je bila še l. 1920. vsa Latvija opustošena, hiše porušene, polja neobdelana in zapuščena, se nam danes prikazuje Latvija v novi, praznični obleki. Hiše so na novo zgrajene, polja skrbno obdelana in kmet se raduje sadov svojega dela, ki mu oznanjuje blagoslov preteklih dni tudi za bodočnost.

Toda latvijska vlada ni samo razdelila zemlje, temveč je tudi dirigirala vso gospodarsko politiko in tako preprečila nesorazmerje med cenami poljedelskih in cenami industrijskih proizvodov. Latvija je uvedla sistem po državi garantiranih cen, ki je zagotovil latvijskemu

Pred usodnimi odločitvami

Sestanek na Brennerju — Odhod Sumnerja Wellesa — Obrambna zveza skandinavskih držav — Velik angleški letalski napad na otok Sylt — Nova francoska vlada

Na Brennerju sta se sestala v ponedeljek nemški kancelar Hitler in italijanski ministrski predsednik Mussolini. Pogovoru, ki je trajal dve in pol ure, sta prisostvovala tudi italijanski zunanji minister grof Ciano in nemški zunanji minister Ribbentrop. Po vesteh iz Rima je bil eden izmed glavnih predmetov pogovora vprašanje nevtralnosti Balkana. Z nevtralizacijo Balkana naj bi se preprečilo, da bi Angleži in Francozi ustvarili na jugovzhodu Evrope novo bojišče, kjer bi lahko napadli Nemčijo. Hitler in Mussolini sta baje govorila tudi o možnosti zblizanja med Italijo in Sovjetsko Rusijo. Nemški in italijanski listi zanikujejo vesti, da sta oba državnika razpravljala o morebitni mirovni ponudbi. Po neki vesti je bilo na Brennerju obravnavano tudi vprašanje italijanske pomoči Nemčiji, če bi ta utrpela na zapadnem bojišču velike izgube.

Po obisku pri državnikih Anglije, Francije, Italije in Nemčije je Sumner Welles, odposlanec ameriškega predsednika Roosevelta, odpotoval iz Italije spet v Ameriko. Njegova naloga je bila, da je na kraju samem proučil vzroke vojne in možnosti za obnovo miru. Poročajo, da so podatki, ki jih je zbral Welles, takšni, da ni misliti na mir.

Finsko prebivalstvo se je iz pokrajin, ki jih je Finska odstopila sovjetski Rusiji, v ogromni večini preselilo v notranjost Finske. Angleški ministrski predsednik Chamberlain je govoril v tork v angleški spodnji zbornici o finski žalostni. Naglasil je, da so imeli zavezniški pripravljeno vojsko, ki bi šla Finski na pomoč, če bi Finska za to zaprosila in če bi Švedska in Norveška dali dovoljenje za prehod. To se pa ni zgodilo.

Sovjetska vlada je uradno obvestila švedsko vlado, da nima na severozapadu nikakih novih zahtev po odstopu zemlje. Sporočila je tudi, da ne nasprotuje več utrditvi Alandskih otokov. Finska, Švedska in Norveška nameravajo skleniti obrambno zvezo, katere glavni namen naj bi bila obramba finskih meja. Sovjetska Rusija pa je proti sklenitvi take zveze, češ da bi bila naperjena proti njenim interesom. Ta namen pa finska, švedska in norveška vlada zanikujejo.

Nemška vojna letala so v soboto zvečer napadla angleško vojno пристanišče

Scapa Flow in ga bombardirala. En civilist je bil ubit, ranjenih pa je bilo 14 oseb. Po angleških vesteh materialna škoda ni znatna.

V odgovor na to nemško akcijo so izvedla številna angleška letala v noči od torka na sredo velik napad na nemški severni Frizijski otok Sylt, kjer ima Nemčija močno letalsko oporišče. Napad je bil silovit in je trajal od 20. do 2.40 zjutraj. To je bil največji bombni napad v tej vojni. Angleška letala so kljub odločni nemški obrambi povzročila veliko materialno škodo ter težko poškodovala odnosno uničila več objektov. Razen enega so se vsa angleška letala vrnila v svoja oporišča.

Predsednik madžarske vlade grof Teleky se je odpeljal na posvet v Rim, da ugotovi, kakšno je stališče Italije glede srednjeevropskih in jugovzhodnih vprašanj po sestanku Hitlerja in Mussolinija.

Ob petletnici nove Celjske koče

Važna zadeva, ki še vedno ni rešena

Celje, 22. marca.

Ni mnogo stavb širom naše ožje domovine, o katerih bi se bilo pisalo že toliko, kakor o novi Celjski koči, t. j. o novem planinskem domu pod Tovstom.

Malo pa je tudi stavb, ki bi čakale dovršitve iz javnih sredstev mestne občine že tako dolgo, kakor nova Celjska koča.

Saj doživljamo ravnokar petletnico, odkar je od volilcev mesta Celja izvoljen mestni svet sklenil, da na mestne stroške zgradi novo stavbo, ki bo ustrezala času in sodobnim zahtevam in bo vsemu svetu pokazala, da se mesto Celje zaveda velike važnosti tujkega in turistovskega prometa.

Meseca novembra 1934 je bil komisij-ski ogled mestne občine, ki se ga je udeležilo več mestnih svetnikov in trije zastopniki Savinjske podružnice SPD v Celju. Komisija si je ogledala vse točke, ki so kot stavbišče za novo kočo prihajale v poštev, in je zaslila tudi stavbne in druge strokovnjake. Soglasno je končno obveljal sklep, da se za novo Celjsko

VESELO VELIKO NOČ

želita vsem cenj. naročnikom, čitateljem, inserentom in sotrudnikom

uredništvo in uprava »Nove dobe«.

V Rumuniji je prišlo do pomirjenja med vlado in Zelezno gardo, katere člani so pred meseci umorili ministrskega predsednika Calinesca. Rumunski kralj Karol je pomilostil vse člane Zelezne garde, ki so pristali na vstop v rumunsko nacionalno fronto. Več sto članov Zelezne garde je bilo doslej v koncentracijskih taboriščih, mnogi pa so živeli kot emigranti v Nemčiji.

Daladierjeva vlada je podala ostavko. Bivši finančni minister Paul Reynaud je sestavil vlado narodne sloge, v katero so vstopili tudi socialisti. Tako zvani vojni kabinet tvorijo predsednik vlade in zunanji minister Reynaud, vojni minister Daladier, podpredsed. vlade Chautemps, mornariški minister Campinchi, letalski minister Laurent Eynac in minister za oboroževanje D'Autry.

kočo določi stavbišče, na katerem novo poslopje danes stoji. V varnem zavetju Tovsta ob vstopu v mogočne mestne gozdove, v bližini dobrega studenca, ki nikdar ne usahne v razdalji dobrega kilometra od električnega daljnovoda, kakih 150 korakov nad staro kočo, bi naj stal nov planinski dom.

Prelep razgled se nudi preko bližnjih vrhov v Savinjsko dolino, ki jo zapira v nemem veličanstvu mogočna veriga Savinjskih Alp. Vsakdo, ki prihiti semkaj in pogleda naokrog, ostrmi nad prekrasno okolico in razgledom, ki mu ni kmalu enakega.

Mestni svet je po ponovnem ogledu dne 12. maja 1935 potrdil novo stavbišče in stavil v proračun prvo postavko 50.000 din za novo poslopje. Sklep občine je bil, da se zgradi reprezentativna stavba, spodaj zidana, zgoraj pa lesena, po proračunu, ki je znašal 470.000 din. Zamisel občine je bila, da novi dom postavi in popolnoma opremi in ga nato odda Savinjski podružnici SPD v oskrbo.

V jeseni 1935 je bila nova stavba v

bilo mogoče izločiti vse tuje, škodljive vplive, ki se pojavljajo pri nas.

Ne samo dravska banovina, tudi ostali deli naše države mnogo trpijo vsled te socialne nepravčnosti. Kmetijski minister dr. Cubrilović je podal pred kratkim v svojem govoru v Subotici žalostno sliko posestnih razmer v eni najboljših naših pokrajin, v Vojvodini, kjer živi danes 30.000 brezdomcev in 20.000 kmetov, ki nimajo dovolj zemlje za življenje. Zemlja je v rokah raznih bogatašev in finančnikov, ki jim mora teh 50.000 proletariziranih kmetov tlačaniti. Zato se ves naš narod strinja z izjavo ministra dr. Cubrilovića, da je treba nemudoma izvršiti revizijo agrarne maksima in supermaksima ter uvesti načrtno gospodarsko politiko, ki bo edina mogla zaščititi proizvajalca in potrošnika.

Latvija, ki je kakor Jugoslavija izrazito agrarna država, se je že ob zori svoje svobode zavedala velike važnosti kmečkega stanu, ki tvori tudi v Latviji hrbtenico vsega narodnega, gospodarskega in političnega življenja. Z gospodarsko osvoboditvijo malega človeka ga je Latvija tudi nacionalno privezala nase in latvijski kmet danes po načelu »Concordia res parvae crescent« skupno z meščanom v največji slogi vodi usodo latvijskega naroda. Nehote se nam poraja misel: Ali bi ne bilo potrebno, da bi tudi mi hodili po stopinjah latvijskega naroda?

mlade na novo ustanovljene male kmetije dokazale svojo življenjsko sposobnost in tako zavrile vse argumente proti sistemu malih poljedelskih edinic v prid močno stopnjevanje produkcije. Njihov napredek je v zadnjih letih tako velik, da prihajajo v Latvijo neprestano agrarni strokovnjaki iz drugih držav študirat to »čudežno« izvedeno agrarno reformo, da bi poskusili tudi v svojih državah uvesti slične mere.

Ta tako uspešno izvedena agrarna reforma v Latviji pa bi morala služiti tudi naši državi za zgled. Saj zadnje čase prav pogosto čitamo o žalostnih posestnih razmerah v naši državi in tudi v naši ožji domovini. Kljub izvedeni agrarni reformi imamo zlasti v dravski banovini še danes ogromna posestva, dočim naš kočar strada. Se žalostnejše pa je dejstvo, da je posebno na naši severni meji zelo mnogo naše zemlje v rokah inozemcev, ki jim mora za malenkostne plače robotati naš ubogi bajtar, da morejo ti gospodje v tujni napravljati iz naše zemlje in naše krvi iztisnjeni denar. Po načelu latvijske vlade, da je bila latvijska zemlja vedno lastnina latvijskega kmeta, ki ga je pred stoletji z rodne grude pognal tujec, bi se morala ravnati tudi naša država in posebno na severni meji razlastiti vsa veleposestva inozemcev in jih razdeliti med naš stradalajoči kmečki živelj. Prav tako pa bi morala biti razlašena vsa ostala veleposestva in razdeljena med naše kmete, kajti edino na ta način bi

kmetu njegov obstoj in napredek. Ob enem je latvijska vlada uvedla načrtno gospodarstvo in si v ta namen nadela nalogo, da mora vsako posestvo imeti vsaj enega izšolanega agronoma. Zato so bile ustanovljene neštete srednje kmetijske šole in že danes gospodarijo na dobri polovici posestev izšolani agronomi, ki strokovno in načrtno obdelujejo svojo zemljo.

Toda agrarna reforma ni izvedla samo gospodarskega preporoda mlade države, temveč jo je okrepila tudi nacionalno in moralno. Saj je že samo dejstvo, da po zakonu o agrarni reformi ne morejo biti tuji državljani posestniki v Latviji, pripomoglo k izselitvi vseh latvijskemu narodu neljubih in nevarnih elementov. Na drugi strani pa se je latvijski mali kmet, v čigar dušo so se bile že globoko zajedle rdeče doktrine, ob prehodu od brezdomca-tlačana do samostojnega gospodarja otresel rdečih idej in se navzel miselnosti malega posestnika. Tako je agrarna reforma ustvarila v Latviji naraven jez, v katerega so se zaman zaletavali sosedni boljševiški valovi.

Največ zaslug za tako uspešno in velikopotezno izvedbo agrarne reforme si je pridobil eden največjih evropskih gospodarstvenikov in sedanji vodja latvijskega naroda dr. Karlis Ulmanis. Okoli njega so se zato zbirali in se tudi danes zbirajo vsi ti mali kmetje, ki tvorijo temelj nove Latvije.

V 20 letih svojega obstoja so vse te

surovem stanju dograjena in v takem stanju čaka proslave petletnega jubileja.

O zgodovini koče vemo, da je bila v mestnem proračunu za kočo postavka 150.000 din, da pa denarja zaenkrat ni na razpolago. Nešteto je bilo do danes intervencij, konferenc in dopisov. Mestna občina je naenkrat zavzela stališče, da nove stavbe ne more dograditi, češ, naj jo kupi SPD in z lastnimi sredstvi dogradi. SPD je zastopalo stališče, naj dogradi stavbo mestna občina ter naj dograjeni in opremljeni dom prepusti ali proda SPD, ki bi kupnino plačalo v letnih obrokih proti primernim obrestim. Občina tega predloga ni sprejela. Nasprotno, izvedelo se je, da se pogaja s Higieniskim zavodom in Ljubljani zaradi prodaje koče z obširnimi posestvom za mladinski zdravstveni fond. Ta namera je naletela na odločen odpor. Ne le prebivalstvo mesta, ki bi bilo na ta način ob svoje najbližje, najcenejše in najlepše izletišče, temveč tudi tujskoprometne zveze, časopisje in celo banska uprava so se soglasno izrekli proti taki rešitvi. Ob takem soglasnem odporu je prodaja zastala. Občina je ponudila nato SPD zopet stavbo z zemljiščem oziroma je društvo stavilo občini konkretno ponudbo za nakup. Kljub tej ponudbi, kljub zagotovitvi občine pa zadeva ne pride z mrtve točke.

Mesto Celje je izhodišče za tujce in turiste v prelepo Savinjsko in Logarsko dolino, v predgorja in glavni masiv Savinjskih Alp. Mesto Celje je izhodišče za svetovno znana letovišča in zdravilišča Rogaško Slatino, Dobrno, Laško,

Rimske toplice in Topolšičico. Mesto Celje ima velik tujski promet, čeprav mu ne nudi tega, kar bi moralo in kar bi povzročilo še mnogo večji dotok letoviščarjev in tujcev.

Ena neobhodno potrebnih postojank je nova Celjska koča, ki bi poletni in pozimi nudila velikemu številu tujih in domačih cenjen in zdrav oddih. Saj je malo mest tako srečnih, da bi imela v taki neposredni bližini tako krasno naravo, kot jo ima naše mesto.

V petih letih, oziroma v štirih letih odkar bi bila lahko stavba izročena svojemu namenu, znaša izguba neprimerno več nego bi znašale letne anuitete za novo stavbo. Ne gre le za dohodke vsaj 40 do 50.000 din, ki bi jih nova stavba letno vrgla, gre za vse one tisočake, ki bi jih tuji in letoviščarji, ki bi bili stalno ali začasno v Celju, pustili v trgovinah, obrti, gostinskih obratih in drugod.

In gre tudi za ugled naše savinjske metropole, ki ima pri letoviščarjih posebno na jugu naše domovine dober sloves. Ta ugled imperativno zahteva, da se nova Celjska koča nemudoma dogradi in izroči svojemu namenu.

Danes je stavba, ki v surovem stanju dograjena gleda na bomo staro kočo z razpadajočim gospodarskim poslopjem in ne služi ugledu našega mesta, že znana med letno in zimsko publiko.

Prebivalci mesta Celja z vso pravico zahtevajo, da sedanja občinska uprava izvrši zamisel izvoljenih zastopnikov mesta, da dogradi novo Celjsko kočo in jo izroči svojemu namenu!

Celjski trgovci so zborovali

Pomembno gospodarsko delo Združenja trgovcev za mesto Celje

Združenje trgovcev za mesto Celje je imelo, kakor smo že kratko poročali, 14. t. m. redno skupščino v Narodnem domu v Celju.

Predsednik g. Rudolf Stermecki je pozdravil navzoče članstvo, zlasti pa še tajnika Zbornice za TOI g. dr. Plessa, tajnika Zveze trgovskih združenj g. dr. Pustiška ter zastopnike tiska in pomočniškega zbora, nato pa je skupščina počastila spomin v preteklem poslovnem letu umrlih članov in članice. Predsednik je v svojem poročilu omenil vpliv svetovnih dogodkov na gospodarstvo ter naraščanje cen življenjskih potrebščin in primanjčevanje blaga in ukrepe za kontrolo cen, ki naj se uvedejo pravično in enako za vse gospodarske panoge. Uredbe proti draginji naj bodo v korist vseh državljanov in države in naj bodo jasne in znosne. Trgovci so zaradi draginje povišali prejemke svojim nameščencem. Oni trgovci, ki tega še niso storili, naj to storijo čimprej. Tudi državnim nameščencem je treba povišati plače. Predsednik je podčrtal nujno potrebo ustanovitve avtomatske telefonske centrale v Celju in potrebo pospešitve regulacije Savinje, ker smo sedaj že pred glavno etapo regulacije, ki bo zahtevala ogromne žrtve. Sladkorja je pri nas sedaj dovolj, nastalo pa je usodno pomanjkanje petroleja in bencina, ki so ga zakrivil karteli, proti katerim se vse organizacije že dolgo borijo, a doslej brez uspeha. Predsednik je omenil novo uredbo o reformi davčnega zakona in težave s preskrbo deviz. Večletna borba Združenja trgovcev za mesto Celje za vzpostavitev carinarnice v Celju je bila kronana z uspehom in celjska carinarnica je bila v začetku tega leta ustanovljena. Združenje je lani v septembru interno proslavilo 20-letnico obstoja. Premoženje združenja znaša sedaj skoraj 1 milijon dinarjev, kljub velikim podporam, ki jih daje združenje na vse strani. Predsednik se je zahvalil Zbornici za TOI, Zvezi trgovskih združenj in časopisju za naklonjenost.

Zbornični tajnik g. dr. Pless je sporočil pozdrave Zbornice, ki bo celjsko združenje tudi nadalje krepko podpirala. Po prikazu splošnega evropskega položaja je poročal o davčni noveli, o naši zunanji trgovini, o konzumnih združenjih, o krošnjarstvu, o potrebi novelizacije obrtnega zakona, o uredbi o minimalnih mezdah, o potrebi decentralizacije socialnega zavarovanja, o zakonu o pobijanju draginje in o uredbi o kontroli cen.

Tajnik združenja g. Blažon je poročal o tajniških in blagajniških poslih. Ob koncu leta 1939. je imelo združenje 201 člana (padec za 10) in 145 članic

(porast za 7). Vseh v trgovini zaposlenih kvalificiranih in nekvalificiranih nameščencev in nameščenk je bilo 803 nasproti 749 ob koncu leta 1938. Uspeh na trgovski šoli ni bil ravno slab, a tudi ne zadovoljiv. Lani je bilo 23 obratov na novo prijavljenih, 29 pa izbrisanih iz obrtnega registra. Tajništvo upravlja tudi posle zadružne hiše v Razlagovi ulici, posle bolniške blagajne in višjege zavarovanja TBPD v Ljubljani in posle Trgovskega društva v Celju. V Celju je bilo lani 970 zavarovancev TBPD nasproti 892 v letu 1938.

Združenje je imelo lani 166.171 din dohodkov in 123.228 din izdatkov, prebitek znaša torej 42.943 din. Cisto premoženje združenja znaša 967.528 din.

Na predlog člana nadzornega odbora g. Kramarja je prejel odbor razrešnico, nakar je bil sprejet proračun za l. 1940. Pri volitvah so bili izvoljeni naslednji gg.: predsednik Rudolf Stermecki, I. podpredsednik Josip Jagodič, II. podpredsednik Franc Dobovičnik, člani uprave Lečnik, Lukas, Martinčič, Mislej, Plave in Ravnikar. Za člane nadzornega odbora so bili izvoljeni gg. Kramar, Nardin in Poženel, za člane špecerijskega odseka Fazarinc, Golmajer, Jagodič, Ravnikar in Safar, za člane manufakturnega odseka Dobovičnik, Mislej, Stermecki, Sentjunc in Sumer, za člane častnega odbora pa Stermecki, Kramar in Dobovičnik.

Po volitvah so bili sprejeti naslednji predlogi uprave: Tudi za šolsko leto 1939-40. se ustanovijo po tri nagrade za učence trgovske nadaljevalne šole v Celju, ki bodo izdelali z odličnim ali s prav dobrim uspehom. Nagrade bodo znašale po 200, 100 in 50 din za vsak razred, torej skupno 1050 din. Uprava je pooblaščen, da tudi letos zniža ali pa v skrajnem primeru popolnoma popusti članarino obubožanim ali onemoglim članom. Skupščina energično zahteva, da se v Celju ustanovi avtomatska telefonska centrala za Celje in za vsa štiri zdravilišča, ki gravitirajo v Celje. Uprava je pooblaščen, da preskrbi za novo celjsko carinarnico primerne poslovne prostore in da v primeru nujne potrebe v ta namen na razpolago ves odvisni kapital združenja. Na predlog g. Misleja je bilo sklenjeno, da se bo združenje zavzelo za odpravo kramarskih sejmov v Celju. Na predlog g. Kramarja bo združenje zahtevalo ukinitve krošnjarjenja z manufakturnim blagom.

Ob zaključku je poročal tajnik Zveze g. dr. Pustišek o zvišanju števila zakupnoprodnajnih rajonov za sol v Sloveniji. Poudaril je potrebo, da se cene soli spet zvišajo, da bomo imeli dovolj soli na

razpolago. Poročal je o pocenitvi petroleja in o obenem nastalem pomanjkanju petroleja ter očrtal delovanje osrednjega lesnega odseka in odseka trgovcev s tekočimi gorivi pri Zvezi.

»NOVA DOBA« IZHAJA PREJ!

»Nova doba« izhaja sedaj vsak petek že takoj po poldnevu. S tem smo ustregli željam številnih čitateljev.

DOPISE ZA »NOVO DOBO«

sprejemamo samo do srede dopoldne, zares nujne dopise pa še v četrtek dopoldne. Posebno nujne, kratke dopise sprejemamo izjemno še v četrtek popoldne. V petek dopoldne ne sprejemamo več dopisov in oglasov za številko, ki izide tisti dan.

Za naše uboge otroke

Plemenita skrb zaščite dece in mladine v Celju

Drž. krajevna zaščita dece in mladine v Celju je imela v petek v Narodnem domu občni zbor, ki je bil slabo obiskan.

Predsednica ga. Ela Kalanova se je zahvalila vsem dobrotnikom, ki so v preteklem poslovnem letu podpirali društvo.

Tajniško poročilo je podal šol. upr. v p. g. Janko Kramer. Zaščita je priredila lani Miklavžovo obdarovanje učencev vseh štirih celjskih narodnih šol. S tem obdarovanjem je zaščita uvedla obsežno karitativno delo, kajti v ta namen je naklonila 15.000 din. Zaščita je imela ta denar deloma v prihrankih iz prejšnjih let, deloma je vse leto zbirala in se trudila, da bi mogla pomagati za zimo čim večjemu številu prošnjikov. K akciji za Miklavžovo obdarovanje so pripomogli banska uprava, celjska mestna občina, denarni zavodi, trgovci in drugi posamezni dobrotniki. Dobrotnikom in nabitalkam darov gre iskrena zahvala. Zaščita je priredila lani na cvetno nedeljo prodajo oljk, ki je dobro uspela. Tudi tukaj gre gospem, ki so se trudile s prodajo oljk, najlepša zahvala. Tiha so njih dela, saj so dela tople, nesebične ljubezni. Te gospe so Ela Kalanova, Pestevškova, Logarjeva in Rajhova ter gđc. Zupančičeva. Celjska mestna občina je na intervencijo krajevnne zaščite na-

Kino • UNION • Celje

Naš velikonočni spored:

Od 23. do 26. marca

Ples v operi

Razkošen in duhovit film. Film lepih žen in domisljavih mož, divne godbe in razposajenega veselja!

Prekrasno valčkovo pesem »Poldiva v chambre separee« poje mladi nadarjeni igralec **Hermann Brix**

V ostalih vlogah:

Hans Moser **Heli Finkenzeller**
Paul Hörbiger **Theo Lingen**

Na velik. nedeljo in ponedeljek ob 10. in 14. matineja: »Zoro maščevalec«

klonila iz Westnovega fonda 33.500 din celjskim narodnim šolam za obutev. Zaščita je vestno izvrševala svojo nalogo, saj je povsod pomagala, kjerkoli in kadarkoli je izvedela za osirotelo zapuščeno mladino. Društvo je pristopilo k Uniji za zaščito dece.

Blagajniško poročilo je podala šol. upr. v p. gđc. Ivanka Zupančičeva. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da so bili izdatki večji nego dohodki. Društvo je podpiralo večje število otrok z mlekom in drugimi živili.

Na predlog revizorja šol. upr. v p. g. Fr. Voglarja je prejel odbor razrešnico, blagajničarka pa poleg tega pohvalo.

Izvoljen je bil dosedanji odbor s predsednico g. Elo Kalanovo na čelu. Na novo sta bila izvoljena v odbor šol. upr. gđc. Marija Jurjevčičeva in šol. upr. g. Vid Vrtačnik.

Sol. upr. gđc. Jurjevčičeva se je iskreno zahvalila zaščiti za vse velike dobrote, ki so jih šolarji uživali v preteklem letu.

Predsednica ga. Kalanova je ob zaključku naprosila vse navzoče, da bi čimbolj podpirali zaščito, da bo mogla izkazati naši revni deci čim večjo skrb in ljubezen.

Enojke in ničle

V beograjskem »Napredu« čitamo:

Dokler hoče človeška družba, da se ji ohrani ta značaj, ne more biti organizirana tako, da bi bil človek v njej reduciran na nič. Kajti ako ni človek nič, kako more biti skup ljudi nekaj! Kakor je dejal neki filozof, ne dobimo nikakega seštevka, če dodajemo ničlam ničle.

V današnji dobi pa žal prevladuje na mnogih straneh krivo mišljenje, da v družbi, kakor v računicah, vsaka ničla, napisana za enojko, podeseteri vrednost, in zato ne iščejo več ljudi, ker si domišljujejo, da jim zadostujejo ničle. Pozablja pa, da zavisi tudi pri številkah to povečanje od okolištin, ali je ona enojka pozitivna ali negativna.

Ustavljeni listi

Banska oblast je pred dnevi prepovedala izhajanje proslulih frankovskih listov »Hrvatski Narod« in »Nezavisnost«. Te dni pa je ustavila zagrebški tednik »Narodni val«, ki ga je urejeval Vladimir Radić, sin pokojnega Stjepana Radića.

Naši Nemci

Novosadski »Deutsches Volksblatt« je poročal ored krakim, da se med Nemci na Kočevskem širijo številni letaki, ki pozivajo Nemce, da se čimprej preselejo v Nemčijo. »Deutsches Volksblatt« zavrača to propagando in pravi, da se Nemci nikakor ne mislijo izseliti s Kočevskega. Jugoslovanski kruh je pač sladek...

Italijanski državljani

v Dalmaciji

Po podatkih, ki jih je objavila uprava banovine Hrvatske, živi v Splitu 1.309 italijanskih državljanov, v Dubrovniku 543, v Korčuli 137, v Trogiru 132, v Šibeniku 128 in na Hvaru 89. V ostalih mestih je število italijanskih državljanov še mnogo manjše. Na Sušaku živi 645 italijanskih državljanov, vendar pa je polovica teh jugoslovanske narodnosti iz Istre in s Primorskega.

Politika

Prava ljubezen

Če ljubite svojo državo, je nepotrebno o tem govoriti, ali storiti morate kaj pametnega.

Masaryk.

Žalostni pojavi med mladino

V splitskem »Narodnem listu« čitamo: Sram nas je bilo, ko smo čitali »Vihor«, glasilo splitskih »Zborašev«...

Članek »Zakaj se borimo za nevtralnost?« meče vso odgovornost za sedanjo vojno na Francijo in prikazuje razvoj dogodkov v napačni luči. Med drugim čitamo: »Z velikim truščem se je povzpela na oblast (bivši predsednik francoske vlade g. Blum), neslišno kakor duh je odšel z oblasti, toda sijajno je izvršil poverjeno mu nalogo (t. j. nalogo, ki mu jo je bila poverila »mednarodna zavora«). Strpal je francoski narod v rov, ki ga, po besedah samega Daladierja, ne more več zapustiti.«

Ta mlada gospoda pozablja, da so na isti način obtoževali Francijo l. 1914., ko je stopila za Srbijo, za pravice milih narodov in za ustvaritev Jugoslavije v veliko svetovno vojno...

Na drugem mestu napada list lorda admiraltete Velike Britanije g. Winston Churchill, ki ga — in obenem z njim tudi Veliko Britanijo — dela odgovornega za sedanjo vojno.

V prej omenjenem članku beremo dalje: »A oni narodi, ki se danes vojskujejo in korakajo k samouničenju, bodo nekega dne razmišljali, čemu so krvaveli.«

Spoštovana mlada gospoda, ali velja to za Češkoslovaško in Poljsko?!

Masaryk

Dne 7. marca je vsa ameriška država New York proslavila Masarykov dan. Na dan Masarykove proslave je univerza v Oxfordu podelila dr. Edvardu Benešu naslov doktorja honoris causa. Zagrebška »Nova riječ« pa poroča, da so slovenski fantje prepričali Masarykovo proslavo v Mariboru.

Enotna oblačila v Nemčiji

Berlinski dopisnik nizozemskega lista »Nieuwe Rotterdamsche Courant« je sporočil svojemu listu, da pripravljajo v Nemčiji enotna oblačila za žene in dekleta. Kroj teh oblačil bo značilen zaradi »hitlerjevske enostavnosti«. Ta oblačila bodo izdelovali v treh barvah: v črni, rdeči in temnorjavi. Ta ukrep so izvršili zaradi štednje s tkaninami in sukancem, katerih pomanjkanje občutijo v Nemčiji čedalje bolj. A to je samo en razlog. Drugi razlog za ta ukrep je treba iskati v težki krizi oblačilne industrije, ki so jo povzročile omejitve prodaje tekstilnih proizvodov. Prodaja enotnih ženskih oblačil pa ne bo omejena. Ta oblačila bodo naprodaj ali brez kart ali z malim številom kuponov.

Pomanjkanje tekstilnega blaga je prizadelo tudi moške, pa tudi otroke in dojenčke. Tako je v Nemčiji prepovedana nošnja oblek z dvema vrstama gumbov, ker se porabi za take obleke več materiala kakor za navadne obleke z eno vrsto gumbov. Nakup moških zimskih in pomladanskih plaščev je prav tako zelo omejen. Vsakdo, ki si hoče kupiti nov plašč, mora svoj stari plašč izročiti v pregled posebni komisiji, ki odredi, ali se plašč lahko še nosi ali ne. Sele na podlagi mišljenja te komisije se lahko dobi karta, ki omogoča nakup plašča.

Doslej je bila prodaja oblek za otroke neomejena. Sedaj pa bodo tudi v tem pogledu uvedene omejitve. V bodoče bo mogoče kupovati za otroke samo zadosti velike obleke, da jih bodo otroci lahko nosili dalje časa in da jim ne bodo postale prehitro tesne.

Skupna borba proti veri

Mihajlov, glavni tajnik osrednjega odbora komunistične mladinske organizacije »Komsomol«, je sporočil na zadnji seji te organizacije, da so v teku razgovori med Sovjetsko Rusijo in Nemčijo zaradi ustanovitve skupne fronte za borbo proti veri.

Nemčija je podražila svoje izvozno blago

Beograjski »Privredni glasnik« piše: »Nemčija je podražila svoje izvozne proizvode za 15 in 20% in je postarila plačilne pogoje. Doslej je bilo omogočeno, da so blago v uvozni državi iztovorili in zacarinili in ga potem na podlagi carinskih dokumentov plačali. Sedaj pa je treba plačati blago takoj, ko prispe v namembni kraj, torej pred zacarinjenjem. Eno tretjino vrednosti blaga je treba plačati naprej, čeprav ni prav nič gotovo, ali bodo sploh mogli blago dobaviti in kakšna bo njegova kakovost. Druga tretjina vrednosti se plača po dogovoru, tretja pa pred zacarinjenjem. Tako delajo Nemci. Mi pa pošiljamo svoje življenjske potrebščine kupcem na odprt račun in čakamo na izplačilo njihove vrednosti cele mesece«.

Domače vesti

— Seja banovinskega odbora Jugoslovenske nacionalne stranke za dravsko banovino je bila v soboto v Ljubljani. Navzoči so bili odposlanci iz vseh srezov Slovenije. Sejo je vodil predsednik g. dr. Janko Rajar, politična poročila pa so podali gg. Kramer, Pucelj in dr. Vrčon. Vsa poročila so bila soglasno odobrena in banovinski odbor je s polnim odobranjem pritrdil smernicam politike, ki jo razvija vodstvo stranke. V razpravi po poročilih so bili enodušno obsojeni poskusi zanašanja nesloge v napredne vrste. Sklenjeno je bilo, da se delo stranke v pomladnih mesecih še okrepi.

— **Železniška katastrofa pri Ozlju.** V nedeljo 17. t. m. ob 5. zjutraj se je zgodila med postajama Zaluko in Ozljem velika železniška nesreča. Osební vlak, ki je vozil iz Karlovca, je treščil v ozkem pasu pri Kolpi v plaz skalovja, ki je bil malo prej zasul progo. Lokomotiva se je s tako silo zarila v skalovje, da jo je kar dvignilo, a silni sunek je povzročil, da sta iztirila tudi oba prva osebna vagona in s potniki vred zdrknila po obrežju v Kolpo. Tretji vagon pa je po naključju obvisel na strmini. V tem vagonu se je vozil tudi prometni uradnik Ciril Adam iz Novega mesta in le njegovi prisebnosti se je zahvaliti, da nesreča ni zahtevala še več žrtev. V usodnem trenutku je namreč skočil skozi okno in si tako rešil življenje, a takoj nato se je lotil reševalnih del. Opazil je, da je bila tudi lokomotiva na skalovju nevarno nagnjena. Z glasnimi klici je opozoril strojevodjo Pogačarja, kurjača Marinška in vlakovodjo Čadeža, da so v zadnjem trenutku skočili iz lokomotive. V naslednjem trenutku se je tudi lokomotiva zakotalila po bregu in se zavalila na oba vagona v vodi. Na progi sta ostala le dva osebna vagona obenem z ostalimi vagoni, s katerimi so se vozili vojaški obvezniki. V teh usodnih trenutkih se je izkazal tudi posestnik Rupena iz Mirne peči. V trenutku največje nevarnosti je razbil šipo na oknu, skočil skozi okno, nato pa je krepko pomagal pri reševalnih delih. Njemu, Cirilu Adamu in še nekaterim drugim se je zahvaliti, da so bili ranjenci v osebnih vagonih takoj deležni pomoči. Med potniki je bilo 25 ranjenih, od teh osem hudo. Vse ranjence so naložili na tovrstne avtomobile in jih prepeljali v bolnico v Karlovcu. Pomoč so poslali iz Novega mesta, Karlovca in Ljubljane ter potapljača s Sušaka. Delavci so takoj začeli čistiti progo, na katero je bilo padlo približno 200 kubičnih metrov skalovja. Potniki v obeh vagonih, ki sta padla v vodo, so mrtvi. Njih število še ni znano. Strašna nesreča je globoko pretresla vse prebivalstvo. Na kraj nesreče je prispel tudi hrvatski ban dr. Subašić v spremstvu inž. Trčka, železniškega direktorja iz Zagreba.

— **Upravno sodišče v Novem Sadu.** Pravosodni minister dr. Lazar Marković je podpisal uredbo o določitvi teritorialne pristojnosti upravnega sodišča v Novem Sadu, ki bo pričelo poslovati letos 1. maja.

— **Zvišanje poštne pristojbin.** Z odlokom ministrstva za pošto se bo zvišala prodajna cena poštne vrednotnice, in sicer za poštne nakaznice za doma in za tujino od 25 na 50 par, za odkupne spremnice za notranjost od 50 par na 1 din, za carinske deklaracije od 10 na 50 par in za ovitke za denarna pisma od 50 par na en dinar in 75 par na 1.50 din. Te spremembe stopijo v veljavo 1. aprila. Poštne vrednotnice, ki so danes v prometu, bodo veljavne tudi še po 1. aprilu, pošiljalci pa bodo morali na starih obrazcih nadomestiti razliko med novo in staro prodajno ceno teh vrednotnic z nalepljenjem poštne znamke na njih. Z odlokom ministra za pošto se zvišajo tudi poštne pristojbine za tiskane posetnice v odprtih ovitkih s čestitkami, sožaljem, zahvalo in podobnim z največ petimi besedami ali pa petimi običajnimi črkami od 25 na 50 par. Z istim odlokom se izpremeni člen 70. pravilnika za notranjo pošto službo, prvi del, in se pošiljalcu zviša odškodnina za izgubo priporočene pošiljke v notranjem prometu na 200 din. Te spremembe stopijo v veljavo prav tako 1. aprila. Zvišana je poštna pristojbina za priporočene pošiljke v krajevnem prometu od 2 na 3 din, v medkrajevnem prometu pa od 3 na 4 din. V mednarodnem prometu je zvišana pristojbina za priporočene pošiljke v Grčijo, Rumunijo in Turčijo od 3 na 4 din, za vse ostale države pa od 4 na 5 din. Tudi to zvišanje stopi v veljavo 1. aprila.

— **Planinske kočje v Savinjskih Alpah** so oskrbovane in bodo nudile o velikonočnih praznikih gostoljubno streho številnim smučarjem, ki bodo obiskali najlepše smuške predele na Korošici in na Okrešlju. Kočbekov dom na Korošici ima udobne prostore, tudi kurljive sobe. Do Luč vozijo avtobusi iz Celja, Ljubljane in iz Smartnega ob Paki. Iz Luč na Korošico vodi markirana pot. Vzpon traja 5 ur. V Lučah so turistom na razpolago vodniki in nosači. Pot na Okrešelj vodi skozi Logarsko dolino. Redni avtobusi vozijo do Solčave, od koder je 3 ure hoda do Frischaufovega doma. Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini je istotako oskrbovano. Na Golteh je smuka ugodna. Pri Mozirski koči je nad pol metra snega. Na velikonočni ponedeljek bo tu smuška tekma v večlesalomu za Meštrovov pokal. Vse kaže, da bo o praznikih na planinah zelo razgibano smučarsko vrvenje.

— **Plačilo prodanega blaga na Ljubljanskem velesejmu.** Finančno ministrstvo je odobrilo, da morejo inozemski razstavljalci inozemskega blaga, ki bodo sodelovali na letošnjem ljubljanskem velesejmu (od 1. do 10. junija in od 31. avgusta do 9. septembra), nakazati protivrednost prodanega blaga, in sicer preko poblaščenih zavodov na način, kakor je predvideno v plačilnih sporazumih za poedine države, iz katerih izvira razstavljeno blago. Ta nakazila se bodo upravljevala na osnovi potrjenega velesejma. Uprave, da je zadevno blago na velesejmu razstavljeno, na velesejmu prodano in da so zanj plačane vse redne državne davjate. Kar se tiče blaga, ki izvira iz neklirinških držav in bo na velesejmu raz-

stavljeno, se bo izvrševalo plačilo v inozemstvo v svobodnih devizah, mora pa biti za vsak konkreten primer že pred uvozom preskrbljeno dovoljenje izvoznega komiteja pri Narodni banki.

— **Poziv organizacijam in društvom.** Uprava Ljubljanskega velesejma vabi vse naše organizacije, društva, klube itd., da prirede svoje občne zbornice, kongrese, nastope itd. v času letošnjega pomladanskega velesejma v Ljubljani od 1. do 10. junija. Svoje sklepe naj izvolijo javiti upravi velesejma.

Celje in okolica

c **Velikonočne procesije.** Na veliko soboto bo velikonočna procesija ob 16. pri kapucinski in ob 17. pri opatijski cerkvi, na velikonočno nedeljo ob 5. zjutraj pa pri cerkvi sv. Jožefa.

c **Svečana počastitev spomina gg. Emilijana Lileka in Franja Krajnca.** Moška in ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Celju sta priredili v soboto zvečer v pevski sobi v Narodnem domu komemoracijo za pokojnima narodnima dobrotnikoma gg. vladnim svetnikom Emilijanom Lilekom in učiteljem Franjom Krajncem iz Celja, ki sta zapustila svoje premoženje Družbi sv. Cirila in Metoda. Komemoraciji so prisostvovali številni zastopniki nacionalnih in kulturnih organizacij, profesorji in učitelji ter mnogo drugega narodnega občinstva. Glavno vodstvo CMD sta zastopala gg. Ivan Prekoršek in dr. Jakob Rebernik. Po uvodnih besedah predsednika moške podružnice CMD g. dr. Bavdka je moški zbor Celjskega pevskega društva pod vodstvom pevovalce g. Segule zapel Foersterjevo »Umr! je mož«. Nato je učitelj in pisatelj g. Fran Roš v poetično zasnovanem govoru prikazal svetli lik vzornega narodnega vzgojitelja ter nacionalnega delavca g. Franja Krajnca, g. prof. Janko Orožen pa je prikazal veliko nacionalno, kulturno, znanstveno in publicistično delo vladnega svetnika g. Emilijana Lileka. Moški zbor CPD je zapel Prelovčev »Zadnje slovo«. Ob zaključku lepe spominke svečanosti se je g. dr. Baydek zahvalil gg. učitelju Rošu in prof. Orožnu ter Celjskemu pevskega društvu in pevovodji g. Seguli za sodelovanje. Narodno Celje je dostojno počastilo spomin dveh velikih narodnih delavcev in dobrotnikov.

c **Celjski mestni proračun odobren.** Finančno ministrstvo je v celoti odobrilo proračun mestne občine celjske za l. 1940-41.

c **Celjski mestni svet** bo imel redno sejo v petek 29. t. m. ob 18.30. Na dnevnem redu bodo poročila odborov.

c **Spet ostavka člana mestnega sveta.** Učitelj g. Fran Roš je podal ostavko kot član celjskega mestnega sveta.

c **Uprizoritev operete »Gejša«.** Mari-borsko Narodno gledališče bo uprizorilo v petek 5. aprila ob 20. v celjskem gledališču znano opereto Sidneya Jonesa »Gejša« v režiji g. Harastovića. Dirigiral bo g. Josip Jiranek. Ta predstava je zadnja za abonma. Neabonenti dobijo vstopnice v predprodaji v Slomškovi knjižarni.

Iz žalske kronike

I.

»Slovenski Narod« je 7. oktobra 1877 objavil dopis o velikem požaru na Gornji Ložnici. Dopis se glasi v izvirniku doslovno:

»Iz žavske okolice 5. oktobra. Danes, okoli 11. ure dopoldne nas prestraši strašen krik in žalostno zvonjenje. Komaj smo se prav zavedli, kar zapazimo v sosednji vasi Ložnici, ki je kakih 10 minut od trga oddaljena, strašen ogenj, ki se je vedno bolj in bolj razširjal.

V trenutku so bili Zavčani s tremi brizgalnicami na goristi, da bi zdvijani element ukrotili. Za Zavčani so prišli tudi Gotovljani, Arnovčani, Petrovčani in St. Peterčani s svojimi brizgalnicami. V četrto ure je bilo namreč 15 poslopij v plamenu, ki jih ni bilo mogoče več rešiti. Bile so namreč same slamnate strehe in vse na kupu, tako, da se ni moglo nikjer zraven priti.

Pogorelo je 5 posestnikov s 15 poslopij in so vsi na beraški palici, ker ni bil nihče zavarovan. Škode cenijo na 20.000 goldinarjev. Ubogi ljudje nimajo ne kruha ne obleke in tudi ne stanovanja. Nekaj obleke in hrane se jim je precej iz Zavca poslalo. Tudi se je osnoval v Zavcu odbor, ki bo koj danes mile darove za uboge Ložničane nabirati za-

čel — da se jim saj nekoliko pomaga in to hitro v največji potrebi.«

II.

»Slovenski Narod« je 11. decembra 1877 objavil dopis o občinskih volitvah in druge novice iz trga. Po izvirniku je dopis sledeč:

»Iz Zavca 8. decembra. Pretečeni mesec so se vršile pri nas občinske volitve. Volili so se po večini stari odborniki, kateri so tudi poprejšnjega župana gospoda Karla Žuza zopet izvolili.

Med tem ko sosedne občine plačujejo občinske doklade 30—40%, plačuje Zalec samo 13%.

V Zavcu se je ustanovila »Družba za strelanje na tarčo«. Mogoče nastane iz te družbe kako društvo, ki bi imelo večji upliv na narodno zavest, tako n. pr. kako pevsko društvo ali morebiti celo zopet Citalnica. Začetek bi bil storjen in preteklost nas lahko navdušuje.« (Mišljen je žalski tabor iz leta 1868.)

III.

»Slovenec« je 31. avgusta 1878 objavil dopis o volilnem shodu v Zalcu. Izvirni dopis se glasi:

»Volilni shod imajo v nedeljo 1. septembra volivci celjskega okraja, da si izbere kandidata za deželni zbor namesto dosedanjega kandidata dr. Sneca,

ki je kot rezervni častnik zdaj pri svojem polku v Bosni in po postavi ne more kandidirati.

Shod bo v Zavcu poleg Celja v Hausenbichlerjevi gostilni.«

IV.

»Slovenski Narod« je objavil 12. avgusta 1879 obširen dopis o veliki povodnji. Dopis priobčujem v skrajšani obliki. Ob Savinje 7. avgusta. Dne 17. novembra 1878. leta je velika povodenj na Savinji povzročila veliko škodo. Prebivalci Savinjske doline so zahtevali pomoči.

Zbrali so se vrli možje, gg. Hausenbichler, E. (Ernest) Sirca, K. (Karol) Žuza in še drugi so oskrbeli, da se je regulacija Savinje pričela. Delalo je 80 delavcev pri Savinji.

4. avgusta 1879 se je Savinja sprva po svoje stari strugi spustila pod vodstvom g. inž. Bude (Butta).

Ob 6. uri zvečer se je s 4 dinamitnimi streli prodril nov vodotok, bilo je nad 200 ljudi navzočih, da so si dovršeno delo ogledali.

Po končanem delu stopili so delavci skupaj ter pivo gosp. I. Žuže od žavskih tržanov in g. E. Sirce v Grižah podarjeno popili z mnogimi napitnicami in živijo klici na g. inženirja Budo, g. S. (E. Sirco), H. (Hausenbichlerja) in drugo

žavsko gospodo. Pri skupnem obedu se je g. Hausenbichler v imenu vseh posestnikov g. Budi zahvalil.«

V.

»Slovenski Narod« je priobčil 15. septembra 1879 notico o pridelanem hmelju. Dopis objavljam v skrajšani obliki. »(Hmelja pridelalo) se je letos po poprečnej cenitvi v vsej Evropi 500.000 centov. Od teh se računi za Češko 78.000 centov, za Štajersko 6000 centov.«

VI.

»Slovenski Narod« z dne 24. oktobra 1879 je objavil dopis v zadevi Savinjske železnice. Izvirni dopis se glasi skrajšano:

»Iz Savinjske doline 22. oktobra. Železnica Celje—Spodnji Dražberg (Dra-vograd). Leta 1875. je sklepal državni zbor o vladnih predlogih, po katerih bi se imela zidati železnica Celje — Spodnji Dražberg kot nadaljevanje Wolfsberg — Dražberške.

Zdaj bi bil čas, da bi one občine v savinjski in šaleški dolini poslale prošnje za zidanje te železnice.«

VII.

»Slovenec« z dne 11. decembra 1879 je objavil dopis o volitvah v celjski okrajni zastop (odbor). Dopis se glasi v izvirniku:

c **Sokolska akademija.** Vaditeljski zbor naraščaja Sokolskega društva Celja I bo priredil v soboto 4. maja ob 20.30 v Narodnem domu vsakoletno akademijo s pestrnim sporedom ob sodelovanju vseh mladinskih oddelkov in železničarske godbe. Opozarjamo vsa društva na ta datum.

c **Združenje trgovcev za sreze Celje, Gornji grad in Smarje pri Jelšah** v Celju ponovno opozarja svoje člane, da bo 17. redna glavna skupščina v četrtek 28. t. m. s pričetkom ob 8. zjutraj v veliki dvorani Narodnega doma v Celju in da je udeležba na skupščini za vse člane strogo obvezna.

c **Občni zbor filatelističnega društva »Celeja«** v Celju bo v četrtek 28. t. m. s pričetkom točno ob 20. v klubski sobi v hotelu »Evropa«. Ker bodo sprejeti važni sklepi, je potrebna polnoštevilna udeležba članstva. — Društveno vodstvo

c **Samarijanski tečaj.** Sreški odbor društva Rdečega križa v Celju javlja, da bo samarijanski tečaj ob ponedeljkem in četrtek od 19. do 20.30 v predavalnici v Zdravstvenem domu. Prvo predavanje bo v torek 26. t. m.

c **Mesnice in stojnice** v Celju bodo o velikonočnih praznikih 24. in 25. t. m. ves dan zaprte. — **Združenje mesarjev** v Celju.

c **Mestno parno in kadno kopališče** bo v soboto 23. t. m. odprto od 9 do 18., v nedeljo 24. in ponedeljek 25. t. m. pa bo zaprto.

c **Zetev smrti.** Na svoj god, na Jožefovo, je umrl v Kersnikovi ulici 42 v 67. letu starosti g. Jožef Filipčič, bivši lastnik znane gostilne v Gledališki ulici in hišni posestnik. Pokojni je bil doma s Krasa ter odločno nacionalen in značen mož. Med prebivalstvom je bil splošno priljubljen in spoštovan. V nedeljo je umrla v Komenskega ulici 18 v starosti 79 let zasebnica Julijana Orešnikova. V celjski bolnici so umrli: v soboto 42-letna kočarjeva žena Marija Romihova iz Vodenovega pri Smarju in 32-letna dninarica Angela Pantnerjeva s Polul pri Celju, v ponedeljek polletni delavčev sinček Franc Baloh iz Liboj pri Petrovčah, v torek pa 46-letna dninarica Marija Salarikova iz Lokarja pri St. Juriju ob juž. žel. in 5 mesecev stari dninarjev sinček Franc Levovnik z Lindeka pri Frankolovem. V Liscih 9 je umrla v sredo 72-letna zasebnica Franciška Rupnikova. Pokojnim bodi ohranjen lep spomin, svojem naše iskreno sožalje!

c **Godbeno društvo poštnih nameščenec** v Celju želi vsem dobrotnikom veselo veliko noč. Ob tej priliki izreka tudi iskreno zahvalo za vso dosedanje naklonjenost s prošnjo, da mu jo ohranijo tudi v bodoče.

c **Avtoizlet v Logarsko dolino.** O velikonočnih praznikih bodo odprte vse planinske postojanke Savinjske podružnice SPZ in sicer na Korošici, Okrešlju, v Logarski dolini in na Golteh. Da se omogoči cenen izlet, aranžira podružnica poseben avtobus z znižano voznino, ki bo odpeljal iz Celja na veliko noč soboto ob 18. in se bo vrnil na veliko nočni ponedeljek ob 21. v Celje.

»Iz Celja 4. decembra 1879. Pri današnji volitvi načelnika in odbornikov novega okrajnega celjskega zastopa je izvoljen za načelnika notar g. Sajovic, v njegovega namestnika advokat dr. Langer v odbor: Baron Bruck, I. Pogačnik, dr. Ipavic, Jamnik in Hausenbichler; le poslednji trije gospodje so Slovenci. Menim, da ko bi se bili v našem okraju ob pravem času veljavni narodnjaki le nekoliko brigali za volitve v okrajni zastop, moral bi biti odločno naroden.«

Notar Sajovic je imel pisarno v sedanjih pisarni notarja g. Burgerja. Odvetnik dr. Langer je bil lastnik graščine Lemberg pri Dobrni, stanoval pa je v Celju. Baron Bruck je bil lastnik Sp. Lanovža v Celju. I. Pogačnik je bil lastnik rudnika na Železnem pri Galiciji, stanoval pa je v Celju. Dr. Ipavic je bil zdravnik v St. Juriju ob juž. žel. Jamnik je bil posestnik v Polžah pri Novi cerkvi in sorodnik Zuževih v Zalcu. Janez Hausenbichler pa je bil znani žalski narodnjak. **Kronist.**

Za Vaše knjigovodstvo v novem letu trgovske knjige, rednike, kartoteko in druge potrebščine za pisarno v veletrgovini papirja in knjigarni KAREL GORIČAR, vdv., Celje, Kralja Petra c. 7—9.

c **Rezervni podoficirji** stanujoči v območju celjskega vojaškega okrožja, se ponovno obveščajo, da je bil dne 9. decembra 1939 ustanovljen v Celju pododbor Udruženja rezervnih podoficirjev kraljevine Jugoslavije. Vabijo se prav vsi rezervni podoficirji ne glede na stan, politično prepričanje in rod orožja, da čimprej pristopijo v to za nas zelo potrebno organizacijo. Meseca julija 1939 je bila s kongresa URP v Beogradu predložena g. ministru za vojsko in mornarico sledeča resolucija: 1. Da se rezervnim podoficirjem dovoli 50% popusta na železnici in parobrodih. 2. Da se rezervnim podoficirjem za časa vojaških vežb redno plačuje mesečna plača. 3. Da se dovršene podoficirske šole smatrajo enake nižji maturi. 5. Da se dodeli potreben kredit za podpiranje revnih podoficirjev in njih družin. 6. Da se dovoli otrokom rezervnih podoficirjev popust pri šolanju in plačanju takse. — G. minister za vojsko in mornarico je dne 31. decembra 1939 ponovno sprejel deputacijo glavne uprave v Beogradu ter zagotovil in obljubil, da bodo naše želje ugodno rešene. Poudaril pa je, da je dolžnost vseh rezervnih podoficirjev pristopiti k svojemu na novo osnovanemu društvu v čim večjem številu ter tako dokazati upravičenost svojih zahtev in izpolniti svoje dolžnosti do domovine. Kdor želi pristopiti v organizacijo, naj to pismeno sporoči na spodnji naslov. Letna članarina znaša 36 din, vpisnina in legitimacija enkrat za vselej z znakom 20 din, predložiti pa je treba sliko 6×8 cm. Ponovno poudarjamo, da je združenje v smislu odobrenih pravil strogo nepolitično. Namen naše organizacije je združiti vse rezervne podoficirje v eno celoto, delovati v nacionalnem in patriotskem duhu v korist države in dobrobit članov. Vsak član društva ima izven organizacije popolnoma proste roke v političnem in gospodarskem pogledu; to udejstvovanje seveda ne sme škodovati ugledu organizacije in interesom države. Ovir za pristop v društvo torej ni, dana je možnost, da se združimo. Le tako lahko odločno zahtevamo, da bodo naše želje ugodno in čimprej rešene, kar tudi z gotovostjo pričakujemo od pristojnih činiteljev. Le v slogi je moč! — **Pododbor združenja rezervnih podoficirjev** v Celju.

Slike za legitimacije
najhitreje, točno in dobro izvršuje
Foto Pelikan
Celje - Razlagova ulica

c **Dijaki drž. realne gimnazije** v Celju so uprizorili pod okriljem Ferialnega saveza 15. t. m. zvečer v celjskem gledališču Meškovo dramo »Mati«. Ne glede na to, da je ta drama za mlade igralce nevhvaležna in je zlasti v zadnjem dejanju dramatsko šibka, bi bilo bolje, če bi bili izbrali za uprizoritev veseloigro ali komedijo. Angela Sadarjeva je opravila svojo režisersko nalogo skrbno in z rutino ter se je potrudila, da obdela posamezne vloge, kolikor je bilo pač z mladimi igralci-začetniki mogoče. Prav dobre kreacije so nudili Stojan Skitek (Milan) in Ivan Lešnik (Ivan) ter Breda Rajhova (Tinka), Sava Smidova (Silva) in Marija Jagrova (gospa Strelčeva). Marij Sadar je bil kot župnik v izgovorjavi in poudarjanju prav dober, nedostajalo pa mu je mimike in sproščenih kretenj. V komični vlogi tržanke se je Verena Jeričeva močno uveljavila. Marjan Zdošek (Križnik) se je potrudil, prav tako Stojan Cergol (cigan). Gledališče je bilo dobro zasledeno. Uprizoritev je kljub raznim hibam dosegla prav zadovoljiv uspeh. Gimnazijci in ga. Sadarjeva zaslužijo za svoje kulturno udejstvovanje vso pohvalo.

c **Celjsko pevsko društvo** bo imelo prihodnji teden redne pevske vaje in sicer za mešani zbor v torek — takoj po praznikih — za ženski zbor v četrtek in za moški zbor v petek. Prosimo polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

c **Nabavite si poslovne knjižice!** Mestno poglavarstvo v Celju razglasa: Po naročilu Lj. blanske uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 19. II. 1940, VI. št. 1100-9, se opozarjajo vsi delavci in nameščenci, ki še niso zamenjali starih poslovnih knjižic z novimi ali pa še nimajo knjižic, da si nujno nabavijo knjižice v sobi št. 34. na mestnem poglavarstvu. Zlasti se opozarjajo delavci in na-

meščenci, ki nameravajo odpotovati zaradi nastopa dela ali iskanja dela, da si prej nabavijo poslovne knjižice, ker brez njih ne bodo mogli dobiti ne zaposlitve, ne znižane voznine na železnicah in parobrodih, niti ne bodo mogli biti deležni podpor pri javnih borzah dela in pri organih delavskega zavarovanja.

c **Slinavka in parkljevka** v Celju. Mestno poglavarstvo v Celju razglasa, da je bila v ponedeljek 11. t. m. uradno ugotovljena slinavka in parkljevka na Cesti na Dobrovo 18 v Gaberju. Gaberje je proglašeno za okuženo, vsi ostali kraji celjske občine pa za ogroženo področje. Do nadaljnjega so v Celju ukinjeni vsi živinski in kramarski sejmi. Na mestnem področju je prepovedan vsak svoboden in trgovinski promet s parkljarji. Izdajanje in podaljšanje živinskih potnih listov je ukinjeno, izvzeti so le parkljarji, ki so določeni za zakol v mestni klavnici. Dovoljenje za odpremo parkljarjev z ogroženega področja v drug srez izda lahko samo banska uprava. Vsako sumljivo obolenje parkljarjev je treba takoj javiti mestnemu veterinarskemu referentu.

c **Delovni trg.** Pri celjski borzi dela je bilo 20. t. m. v evidenci 1061 brezposelnih (903 moški in 158 žensk) nasproti 1068 (912 moškim in 156 ženskam) dne 10. t. m. Delo dobi 6 hlapcev po 10 kuharic in kmečkih dekel, 4 služkinje, po 2 natakari in sobarici ter 1 postreznica.

c **Kronika nesreč.** Ko so na neki njivi na Železnem pri Galiciji zažigali odpadke in suhljad, se je triletna posestnikova hčerka Slavica Jelenova preveč približala ognju, vsled česar se ji je vnela obleka. Deklica se je močno opekla po hrbtu. Ko je 47-letni posestnik Josip Florjanc z Železnega priskočil otroku na pomoč, da bi pogasil njegovo gorečo obleko, se je tudi sam močno opek po rokah. Pred dnevi je padel 15-letni sin kočarice Ivan Mohorič iz Počloga pri Planini na cesti z voza in si zlomil desno nogo v gležnju. V Prapretnem pri Hrastniku je slamorenica zgrabila 9-letnega posestnikovega sina Rudolfa Zupana za levo roko in mu razmesarila kazalec. Na Vranskem si je 22-letna mesarjeva žena Pavla Cukalova pri padcu na polzkih tleh zlomila levo roko v zapestju. V nedeljo je padla 16-letna posestnikova hčerka Terezija Kuletova iz Loke pri Zidanem mostu na cesti s kolesa in si zlomila desno ključnico. Ko je 35-letni delavec Josip Terglav z Ločice pri Polzeli streljal v ponedeljek s topičem, je topič razneslo in razmesarilo Terglavu desno roko v zapestju. V Loki pri Zidanem mostu je padla 40-letna posestnikova žena Marija Golobova v nedeljo doma po stopnicah in si zlomila desno nogo v kolenu. Ko je 34-letni gozdni delavec Rudolf Rakovnik s Pake pri Vitanju podiral v sredo zjutraj v gozdu drevo, je padlo drevo nanj ter ga močno poškodovalo po glavi in mu zlomilo desno roko. Ponesrečence so oddali v celjsko bolnico.

c **V ambulatoriju OUZD** v Celju bodo ordinacije na veliko soboto samo do 12.

c **Nad 14 let robije za umor otroka.** Pred petčlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju so se zagovarjali v sredo 22-letna dninarica Ana Korenova iz Trebč pri Sv. Petru pod Sv. gorami, njena mati, 50-letna dninarica Marija Korenova iz Trebč in 26-letni posestnikov sin Karel Domitrovič iz Zagaja pri Sv. Petru pod Sv. gorami, prvi dve zaradi umora, Domitrovič pa zaradi sokrivde na odpravi telesnega plodu. Ana Korenova je lani v aprilu zanosila. V drugi polovici meseca novembra je skupno s svojo materjo sklenila, da bosta spravili otroka s sveta, ker se je bala, da bi jo njena strica nagnala od hiše, ker je vedela, da ne bo mogla otroka vzdrževati, in ker so jo zaradi otroka obrekovali. Dne 3. decembra se je v spremstvu Karla Domitroviča, ki ga je poznala, peljala v Zagreb k neki ženski, pri kateri je dobila za 700 din sredstvo za odpravo plodu. Že drugi dan je Ana Korenova doma porodila zdravo deklico. Njena mati je po njezem naročilu zavila otroka v staro obleko, ga nesla v vlažno klet in ga položila v škaf, vato pa odšla. Ko se je četrte ure pozneje vrnila, je bil otrok že mrtev. Trupelce je pokopala drugi dan v bližnjem gozdu. Po mnenju zdravnika izvedenca je otrok umrl zaradi zadušitja. Ana Korenova je bila obsojena na 7 let in 1 mesec robije in trajno izgubo častnih pravic,

Marija Korenova na 7 let in 3 mesece robije in trajno izgubo častnih pravic, Karel Domitrovič pa na 4 mesece zapora in 200 din povprečnine. Vsi trije so kazneni sprejeli.

c **Čuvajte gozdove!** Mestno poglavarstvo v Celju razglasa: V pretekli zimi so ponekod vsled južnega snega precej trpeli naši gozdovi, v prvi vrsti igličasti sestoji, zlasti borovi in smrekovi. Snežne polomije, povečane po vetrolomih, so zapustile vidne sledove in škodljive posledice takih elementarnih poškodb so neizogibne, ako se pravočasno ne posveti gozdom potrebna pozornost. Po gozdovih leže odlomljeni vrhovi, podrta debela in okleščeno vejeve. Ne samo, da taki ostanki ovirajo naraščaj mladega gozda, temveč so gozdom tudi škodljivi, ker tvorijo najugodnejše leglo raznemu gozdnemu mrčesu in boleznim drevja ter so v večini primerov tudi vzrok gozdnim požarom. Glavna in prva dolžnost vsakega posestnika je, da svoje gozdove čuva in jih tudi očuva. Ena največjih nevarnosti za naše gozdove so škodljivi gozdni mrčesi, boleznin in požari. Da se pravočasno prepreči razmnožitev gozdom škodljivih žuželk, posebno lubadarja, se odreja sledeče: 1. Vsak gozdni posestnik mora pregledati svoje gozdove ter najkasneje do konca marca vsakega leta posekati in olupiti vse po snegu in vetru poškodovano in po raznih boleznih napadeno igličasto drevje in očistiti gozdne površine vseh ostankov po sekanju. Pri tem mora posebno paziti na morebitne lubadarjeve zalege, ki so v skorji (lubju). Skorja po lubdarju napadenih dreves kaže majhne luknjice nalik strelu s šibrami. Po lubdarju napadena skorja se mora takoj na ognja varnih krajev razgati, da se zalega uniči in prepreči razmnoževanje lubadarja. Ako se odpadki sečnje, t. j. vrhovi in vejve, ki ne presegajo 5 cm debeline, ne dajo spraviti iz gozda, se morajo zložiti na kupe, najbolje pod krošnjo preostalega drevja, ker tam vsled večje vlage hitreje strohne in ne ovirajo mladega naraščaja na ostalih praznih prostorih, ki morajo biti vedno dostopni naletu semen. Skladanje neolupljenega lesa igličastega drevja v gozdu na gozdnih potih, pri žagah in lesnih skladiščih je iz gori omenjenih razlogov najstrožje prepovedano. Ako se pojavijo na gozdnem drevju prenosne bolezni in škodljivi mrčesi, morajo oni gozdni posestniki odnosno njih upravitelji takoj sami uporabiti vsa sredstva, da odstranijo nevarnost. Posestniki gozdov, ki so vložili večje vsote denarja, da bi odvrnili naval mrčesa in prenosnih bolezni, ter to dokažejo, se smejo na banovinski predlog po čl. 12 zakona o gozdnih davkih z dne 8. II. 1928 deloma ali v celoti oprostiti plačevanja davkov. Prestopki tega razglasa odnosno njega neupoštevanje se bodo kaznovali, v kolikor ne pride v poštev kazenski zakon, po določilih § 144. zakona o gozdovih z dne 21. dec. 1929, Uradni list št. 162-35 iz leta 1930, s kaznijo v denarju od 500 do 5000 din poleg postopanja po § 29. cit. zakona. Pripominja se, da je za točno izpolnjevanje zadevne odločbe odgovoren ne le gozdni posestnik, marveč tudi podjetnik sečnje, kupec lesa in lastnik žage.

c **Predstojništvo mestne policije** v Celju je zaključilo izdajanje poslovnih knjižic. Interesenti naj se v tem pogledu obračajo odslej na mestno poglavarstvo v Celju in ne več na predstojništvo mestne policije.

c **Dobava kruha za odsek za obvezno telesno vzgojo.** Mestna občina celjska razpisuje dobavo kruha za odsek za obvezno telesno vzgojo za dobo od 1. aprila do 30. junija t. l. Dnevna dobava razen ob sobotah in nedeljah po 30 do 40 hlebkov iz polrne moke težine 11 do 12 dkg. Pojasnila se dobijo pri mestnem poglavarstvu v sobi št. 19. Pravilno kolkovane ponudbe z označbo »Dobava kruha« je treba vložiti v zaprtem ovoju v vložnišče mestnega poglavarstva, soba št. 9, do včetega 26. t. m.

c **Dijaški kuhinji** v Celju je daroval gostilničar g. Franc Stolf v Celju 150 din namesto venca na grob g. Jožefa Filipčiča.

c **Zdravniško dežurno službo** za člane OUZD bo imel na veliko noč zdravnik dr. Premšak na Cankarjevi cesti, na velikonočni ponedeljek pa zdravnik dr. Mušič na Cankarjevi cesti. Dežurni zdravnik nudi pomoč samo v neodložljivih primerih, kadar je pristojni zdravnik OUZD odsoten.

Frau Roš:

Vnuk

Bilo je na cvetno nedeljo.

Samo pod vrhom temne Mrzlice so se še belile snežne lise. Po dolini je že spet sopla zemlja, novi sokovi so krožili v drevju, ki so se mu gole veje zibale v toplem vetru.

Belaj je bil poobedoval. Z žuljavo roko si je obrisal osivele brke in je vstal od mize. Sestdesetleten kmet, velik in ponosen. Da je trd, so trdili o njem in vedeli so tudi, da je dober in premožen gospodar.

In vendar se Belaj ni smehljaj, že pol leta nikdar, niti ne, kadar je sedel v krčmi med veselimi ljudmi in je pela harmonika. Temno so mu gorele oči pod nagubanim čelom, kakor da je poslušal drugam, in je le vase gledal v poslednjem času.

Zdaj je stopil iz široke hiše mimo hčere Ane. Brez besede. Iz kamre se je začul droben glas Aninega otroka. Taneček jok.

»Hudič!« je zinih in Ana se je stresla ob tej besedi. Vedela je, da pojde oče v krčmo kakor vsako nedeljo popoldne, odkar je bil njen nezakonski sin prijokal na svet, in že nekaj mesecev prej, odkar je bil njen greh postal očit.

Mimo hiš in koč in zavrtov je krenil Belaj v Klančnikovo gostilno preko treh stopnic skozi vežo. V nizki sobi je stala Klančnica, zastavna, rdečelična. Prinesla mu je pol litra bele starine in zapalil si je cigaro, sedeč v kotu pod razpelom.

»Kaj pa Matevž?« je povprašal po njenem možu. »Mu še ni prešlo?«

»Se mu rije po glavi. Dopoldne je spet vzel zdravilo, strup, da je zaspal. Danes ostane v postelji.«

Gostilničar Klančnik se je bil v vojni v Karpatih nalezal revmatizma v glavo in vsako leto na pomlad ga je prijemalo z vso silo, da je molil, stokal in klet.

»Tudi Damjanek spi,« je Klančnica pokazala na peč, ki so z nje štrlele noge v razcefranih hlačnicah in velikih čevljih. »Včeraj je pokopal mater, danes pa pije in joče.«

Belaj je ostal sam in z njim na peči speči Damjanek. Ta je bil nekoč sosed Belajev, njegovih let, pa je bil že davno poginjal grunt po grlu. Zivel je ob dninah iz dneva v dan, prebival je na Laporju v Laporškovi koči z materjo, ki mu je zdaj umrla, ko je bila že doseгла svoj osmi križ. Njen nezakonski sin je bil, šestdeset let sta preživela skupaj, no, in zdaj je ostal na svetu sam.

Potem je Belaj mislil na svoje gorje. Ze dokaj let je bil vdovec, sina mu je ugrabila vojna, sina, ki bi bil moral prevzeti dom. Edinega sina so mu ubili na Doberdobo, kakor hrast v gori je bil njegov Martin, da, to je bil najtežji udarec v Belajevem življenju. Naslednika so mu vzeli, kri njegove krvi, in njegov dom preide nekoč v tuje roke, na tuje ime.

Po sinovi smrti mu je ostala hči Ana. No, saj je bila skrbna, dobro je gospo-

dinjala, skupaj sta garala in se otepala z zemljo. Pa se je spečala s tem pobom Jernejčevim, kočarskim knapom. Otroka je imela z njim, on pa se je hotel poročiti z njo, ali Belaj je vzrastel:

»Nikoli! Me prej ni vprašal, sam si jo je vzel, naj me zdaj ne išče, ko se je zdelala z njim! Samo pred oči naj mi ne stopi! Tega otroka bomo že prerediti, naj ostane pri hiši, ker je že tu, nebodigatreba!« In pob Jernejčev je šel na Nemško, v rudnike, in se bo tam oženil, praviijo. In Ana menda še žaluje za njim, nespametnica!

Tako se je pri Belajevih sukalo vse narobe.

Belaj je zamahnil z roko skozi cigarin dim in je pil. Dalje je predel misli, temne misli, ki mu jih je bila glava polna in težka.

Tam na peči se je predramil Damjanek. Napol se je dvignil in je glasno zazelhal. Ko je zagledal Belaja, je rekel:

»Ti si, Belaj? No, naspal sem se, zdaj pa me žeja žgečka po grlu, kaj praviš?«

»Dol stopi in pij!«

»Pa bom.«

In se je spustil na klop in na tla, droben, v pomazani obleki. Belaj mu je natočil in je meže izpil. Potem je prisedel.

»Veš, ti si najtrdnjši v vasi. Jaz pa sem berač...«

»Kaj boš! Otroka sva krave skupaj pasla. Vsak imava svojo revščino, svoje nevšečnosti. Nikomur ni prida na svetu več.«

»Res, Belaj! Glej, mater sem včeraj pokopal. Na stare dni sem sam ostal. V koči je žalostno zdaj kot v mrtvašnici, zato mi ni, da bi bil doma v puščobi. Tam so še cunje, obleke in lonci materini, njena postelja je tam, le nje ni pri ognjišču...« Glas mu je lezel višje in višje v jok.

»Nič se ne kisaj, ne pomaga. Boga hvali, da ti je tako dolgo živela in je starost dočakala.«

Solze si je brisal Damjanek, debele solze, ki so mu drsele po ozkem, razgubanem obrazu. In je pil. Potem je pravil:

»Včeraj sem jo pokopal. Bil sem v mestu. V bolnici sem jo iskal, pa je že bila v mrtvašnici na pokopališču. Duhovnik je šel s cerkovnikom in ministrantom naprej, jaz in grobar sva jo nesla. Žalosten pogreb. In jok sem vso pot.«

Klančnica je prinesla vina in sta pila.

»Še njenega groba ni tu v fari, da bi jo obiskal, kadar bi hotel, vsak dan bi šel tja in bi ji potožil.«

»Pij, Damjanek!«

»Pokopal sem mater. S pogreba sem krenil v mesto in na vso moč sem pil. V glavo mi je seglo, tudi žalost me je obtežila, pa sem se zvečer odpravil k vlakcu, da bi se vrnil že včeraj. Pred kolodvorom pa mi je izpodrsnila noga, gladke ceste imajo tam, in sem legel. Nisem mogel kar takoj vstati, pa me je

že prijel policaj, da sem pijan. Ne, sem se branil, mater sem pokopal, od žalosti sem ves neumen in cesta je preveč gladka. Ni pomagalo. Odpeljal me je in izpraševali so me tam o vsem, saj več ne vem, kaj vse. In sem prenočil pri policajih, na deskah, in nič nisem spal. Premišljeval sem in jokaj. Glej, na dan materinega pogreba so me zaprli, pa nikomur nisem krivice storil. Danes v jutru so me izpustili, vrnil sem se, pil sem spet in sem nazadnje zaspal tu na peči. Tak je danes svet, da bi ga kar rad zapustil, če bi bilo treba.«

»Glej, glej!« se je nasmehnil Belaj.

»Pa so te!«

»Brez usmiljenja so ljudje, v mestu še prav posebno. In jaz sem tam pustil mater, ni bilo prav! Ali kaj, denarja bi mnogo stalo, če bi jo hotel preseliti domov. Naj v miru počiva, raj naj jo razveseljuje! Dosti se je izmučila, krivic se je naučila zvrhano mero.«

Z rdečim robcem si je brisal oči:

»Tebi je dobro, Belaj! Krepek si, trden gospodar, tebe ne bo zdelalo, če zdelo prav vse v vasi. Tebe ne...«

»Ali jezo imam v hiši. Jezo zaradi Ane. Otroka mi je pripravila k hiši, seme kričavo, tuje seme.«

»Ne huduj se, Belaj, če ti rečem! Tudi jaz, glej, sem bil nezakonski otrok. Preganjali so mater, ali rada me je imela in hvale sem ji dolžan za vse, kar je pretrpela zaradi mene. Saj je opravila desetkratno pokoro v življenju. In nazadnje, saj ne veš, kaj bo še iz tega otroka.«

»Nič prida. Ne govori nespametno!«

»Saj ne veš. Morda se to vse lepo uredi. Otrok zraste...«

»V sramoto hiši.«

»Ne veš. Morda ti bo v dobro. Premisli, kako bi se moglo zgoditi, če bi se Ana omožila, tuje ime bi dobila, Belajev rod bi se izcimil bogvekako. Če pa ta fant zraste, morda bo dober fant, morda bo kdaj gospodar, če bo vreden tega. In tudi on je Belajev, ime ostane pri hiši. Ime Belajevo. Kaj ni res?«

»Hm!« In Belaju so se samo za hip zjasnile oči. Zamislil se je in ni več mnogo poslušal Damjaneka, ki je govoril sem in tja, pametne in prazne reči, dokler ni prišel prepevati hripavo in smeje se, nazadnje pa se je vinjen spet razjokal ob spominu na svoje gorje.

Vstopila sta še dva gospodarja. Koraj in Podhostnik. Belaj je kramljal z njima in nekajkrat se je nasmejal, da, zares se je nasmejal.

Potem je troje fantov posedlo ob sednji mizi.

Klančnica je prižgala luč. Damjanek se je trudoma vrnil na peč in je zasmrčal.

Ko je Belaj krenil domov, mu je bil korak lažji, glava mu je bila vedrejša. V kuhinji je stala Ana, večerjo je pripravljala.

Belaj je sedel v hiši. Ana mu je prinesla neolupljenega krompirja in skodelico kave. Oči je povešala k tlom, zajokane oči. Kreпка je bila v telo, a stopala je s tihim, splašenim korakom.

Belaj je zrl za njo. Najraje bi ji bil

Iz celjske kronike

JANUAR:

Slaba prva so znamenja, ko se leto nam pričinja: od Silvestra težke glave, prazne mošnje, malo slave. Tam na Finskem se žgečkajo, na zapadu mir si dajo. Pod režimom zime krute v Celju padajo klobute, a pri tem smo še nevtralni, vojni cilji so nam daljni. Le med sabo se lasamo, tujce pa v časteh imamo.

FEBRUAR:

Kaj uradnik zopet hoče, v mesecu najkrajšem stoče? Daje mu nebo doklade, sneg pokriva zemske jade. Zveza se balkanska zbere, — a zato nikjer zamere! V pustnem rajamo veselju, ko Hace mori po Celju. Pepelnica nas iztrezni, da smo sami nase jezni, dokler spet nas ne odreši sejmi planinski. Celje, pleši!

MAREC:

Tu so prvi dobri znaki: Mir na severu junaki Finci z Rusi so sklenili, v Celju pa smo jim sledili pred sodiščem s poravnavo. Pojejo klobuti slavo pevci žejni in študenti, zopet siti ob polenti. Ko Hace se v mreže vjame, vse Slovence mir objame, le uradnik protestira, a zaman se k shodu zbira.

porekel dobro besedo, po mnogih mesecih spet prijazno besedo, pa se je posili premagal.

Povečerjal je in je stopil na kuhinjski prag:

»Je Tona že doma?«

Tona je bil hlapec.

Začudena se je Ana okrenila, zakaj očetove besede niso bile zadirčne.

»Doma je.«

»Poklič ga, da mu naročim za jutri. Odoravali bomo hmelj v Ilcah. In h kravam pogled!«

Poslušna je odhitela iz hiše.

Belaj je kakor tat stopil v Anino kamro. Posvetil je z vžigalico.

Na stolu ob hčerini postelji je stala košara in v njej je ležal Anin sin. Belajev vnuk. Nikoli ga še ni bil prav pogledal, zdaj pa se je ozrl vanj. Spal je mirno. Polni obraz je razodeval zdravje, črni lasje so se mu rahlo kodrili nad čelom. In Belaja je premagalo, da mu je z roko, z raskavo težko roko šel preko lic, drobnih, toplih.

»Belajev si, Belajev,« je pomislil. »Ime Belajevo ostane pri hiši. Ti seme drobno...«

Tiho se je splazil v hišo. Ana ga ni opazila. Kmalu se je vrnila.

6.

Mal kraj.

Poleg gasilske čete obstoji le sokolsko društvo. Presenetila me je delavnost članstva. Možje in žene, kmetje, delavci in obrtniki živijo v bratski slogi. V bratstvu se razvija vse leto živahno deto v vsej sokolski rodbini.

Iz bližnjega mesta poskušajo ustanoviti to ali ono novo društvo. Zaman! Imamo Sokola in ta nam zadostuje!

Ni mi znan drug kraj, ki bi bil temu enak!

7.

Vzorno sokolsko požrtvovalnost so pokazali naraščajniki in člani nekega društva.

Naraščajnik, ki se je ponesrečil pri telovadbi, je moral v bolnico. Potrebna je bila transfuzija krvi. Ko je načelnik to razglasil v telovadnici, se je takoj oglasilo mnogo članov in naraščajnikov, da pomagajo ponesrečencu.

Drugo jutro je bilo v bolnici osem pripadnikov Sokola, izmed katerih je eden dal svojo kri ponesrečenemu naraščajniku.

To je svetel zgled pravega sokolskega bratstva!

Drobtinice iz sokolskih edinic

1.

Služba me je privedla v večjo občino, v kateri je sokolsko društvo. Društvo ima lasten dom in letno telovadišče.

Ko sem opravil službene zadeve, sem se napotil naravnost v telovadnico.

Bilo je meseca maja.

Bratje so le predolgo vztrajali na letnem telovadišču, v telovadnico se jim ni hotelo. Ker mi ni dalo miru, sem jih pripravil do tega, da so vendar šli z menoj.

Vstopili smo v temen prostor; okna so bila preplepna z lepenko. Zrak je bil zaduhel, snaga tal je odgovarjala temi, ki je vladala v prostoru.

Enkrat na teden so bile v telovadnici kinopredstave — zaradi tega so baje zaradi štetanja preplepili okna.

Poleti, spomladi in pozimi je vladala v telovadnici tema. Če bi vladala tema tudi na letnem telovadišču, bi sploh ne telovadili! Zakaj pač gradimo sokolske domove?

2.

Predvečer župne skupščine.

Krajevno društvo ima tečaj za nove člane. Ko si pregledam tečaj, ugotovim,

da je od desetih povabljenih, navzočih le dvanajst.

Nekaj dni pozneje vprašam, koliko novih članov so sprejeli. Odgovorijo: trideset.

Kako to, ko je izpolnilo predpogoje za sprejem vendar samo dvanajst članov?

Baje je med novo priglasišimi tudi ta in ta, in temu čakalne dobe vendar ne moremo podaljšati...!

Zakaj ne spoštujemo načel?

3.

Srednje močno društvo.

Telovadba gojenk peša leta in leta: dvanajst, petnajst; če jih je osemnajst, je tako število že kar nenavadno. Prigovarjali so staršem, pregledovali so sezname — vse je ostalo kot prej.

V občino je prišla mlada učiteljica, navdušena Sokolica. Razumela je mlade gojenke in jih je vzljubila. Čez mesec dni je bilo v telovadnici 53 gojenk — število, ki ni bilo še nikdar doseženo. Izvrstna telovadba, samouprava, izleti, taborjenje in besede: z veseljem smo se ozirali na to mladino!

Glejte, to je skrivnost uspeha!

4.

Nov sokolski dom.

Zbralo se je mnogo gostov od blizu in

daleč, ki si dom ogledujejo. Vse je novo. Brat starosta se smehlja, ko sliši od vseh toliko hvale.

Končno pridemo v kletne prostore, kjer je kotel za centralno kurjavo, kjer so umivalnice in prhe. Ker so prostori zaklenjeni nam jih nihče ne pokaže.

Radovednež pa vendar iztakne ključ: ko vstopimo, ni niti umivalnic niti prh, temveč polno razne ropotije!

Ves dom je nov in urejen; v dvorani je oder z najnovejšimi pridobitvami. Umivalnic in prh pa ni! Ali služi to snagi in zdravju?

5.

Za društvo so nastopili slabi časi. Sokolski dom so stavili z velikim navdušenjem, pa z malim preudarkom in razumom. Dolgovi rastejo, menice so zapadle v plačilo, bratje obupujejo in izgubljajo veselje do dela.

Končno se ojunajčo sestre, da rešijo dom in društvo! Njih neumoren trud mora uspeti! Hodijo od enega do drugega, in v treh letih je čudež dovršen. Menice so plačane, dolgovi kriti, dom in društvo sta rešena. Danes društvo krepeko in veselo deluje, ker ga ne težijo težke finančne skrbi.

Glejte, kaj so premogle skromne besede in trdna volja naših sester!

Belaj je sedel v hiši. Cigaro si je bil prižgal in obraz se mu je bolj in bolj vedril. Pogledal je k sliki, ki je visela na steni. Bila je slika Martinova, ki mu ga je bila vzela vojna:

»Tega sem izgubil. Zda bo oni mali tam v kamri Belajev. Da bi le utegnil

še jaz dočakati vsaj deset, morda pet-najst njegovih let. Da bi videl, kako bo rastle, v kaj vzraste. Ali Belajev je, je...«

Topla, svetla, odrešujoča misel je žarela v njem. Prijazna kakor nova pomlad, kakor velika noč, ki je prihajala.

Ferdo Kočevar - Žavčanin

Pod gornjim naslovom je izšel v »Slovenskem Narodu« dne 18. oktobra 1938. prvičkrat kratek životopis žalskega rojaka Ferda Kočevarja, drugičkrat pa obširen nekrolog v istem listu dne 21. novembra 1938. Iz obeh dopisov, ki sem jih čital v Studijski knjižnici v Ljubljani, posnemam sledeče:

Dne 11. oktobra 1878 je umrl v Feldhofu, v blaznici pri Gradcu, slovenski pisatelj in novinar Ferdo Kočevar, prej računski uradnik v Zagrebu. Pokojni je spisal izvirno slovensko povest »Mlinarjev Janez, ali oplemenitenje Teherčanov«, l. 1872. pa knjigo »Kupčija in obrtnija« (152 strani), ki jo je izdala Mohorjeva družba. Priobčil je tudi mnogo manjših spisov. Bil je dopisnik »Novice«, Einspielerjevega »Slovenca« v Celovcu, Prelogovega »Gospodarja« v Mariboru in od leta 1868. do 1875. stalen zagrebaški dopisnik »Slovenskega Naroda«. Zapustil je vdovo s tremi otroki.

Kot daljni njegov sorodnik dobro poznam njegovo hčerko Slavo Kočevarjevo. Bila je dolgo vrsto let vzgojiteljica pri uglednih rodbinah v Carigradu ter obvlada poleg materinščine tudi nemščino, angleščino, francoščino in turški jezik v govoru in pisavi. Večkrat pride v Celje, stalno pa živi v Carigradu.

Ferdo Kočevar se je rodil, kakor sem se sam prepričal v krstni knjigi žalskega župnijskega urada, dne 8. aprila 1833 (in ne 1834, kakor so doslej navajali) v Zalcu. Krstili so ga 9. aprila 1833. Njegov oče Ferdinand Kočevar je bil krznar. Materi je bilo ime Jožefa, njeno dekliško ime je bilo Smeh. Botra sta bila kolar Mihael Herman in njegova žena Ana. Ferdo Kočevar se je rodil v hiši št. 11., ki je danes last Zvezih gospodičen.

Vest o smrti Ferda Kočevarja je osupnila mnoge njegove prijatelje iz stare Bleiweisove garde iz predkonstitucionalne dobe, razžalostila pa je tudi mlajše slovenske rodoljube, ki jim je bil pokojni znan iz člankov in dopisov iz Zagreba, ki jih je objavljala mnogo let v raznih listih.

Ferdo Kočevar je bil zelo produktiven novinar in je delal čast slovenskemu imenu na Hrvatskem. Bil je odličen narodnjak in poštenjak v popolnem pomenu besede, čislal ne le od Slovencev, živčih v Zagrebu, marveč sploh od vsakega, ki je prišel z njim v stike.

Ferdo Kočevar je dovršil gimnazijske nauke v Celju l. 1854. Ze v gimnaziji je bil naročnik »Novice«, torej zaveden Slovenec, in v hiši svoje matere, ki je imela v Celju, kamor se je bila vselila, na stanovanju dijake, je imel lepo slovensko knjižnico, ki so jo vzdrževali celjski gimnazijci.

Na Dunaju je potem poslušal pol leta medicinske nauke. Ker mu pa sredstva niso dopuščala nadaljevanja dragega študija, je zapustil Dunaj in se podal peš čez Madžarsko v Zagreb, kjer je dobil adjutum pri državnem računovodstvu in užival nekaj podpore pri svoji teti, gostilničarki »Matevževki«.

Prvi njegov članek pod naslovom »Vipota« je izšel v 49. listu »Novice« leta 1855. s podpisom R. Žavčanin. Uredništvo je pristavilo opazko: »Prijazna ponudba Vaša, nabirati in razodevati mnogo enakih črtic, nam je draga; prosim lepo, pošljite večkrat kaj.«

To je bil njegov »angažma« in »Novice« so si pridobile prvega stalnega dopisnika iz Zagreba.

Polastila se ga je ideja zedinjenja slovenskega jezika s hrvatskim. Dopisoval je o tem z Matijem Majerjem in ta ideja mu je povzročila pozneje velike bridkosti, ki jih je doživel z »Mlinarjevim Janezom«. To povest je napisal Ferdo Kočevar l. 1859. v slovensko-hrvatski mešanici. Pozneje je sam uvidel, da je takšen jezik nemogoč. Kritika mu ni prizanesla. Vendar so mu morali priznati, da je »Mlinarjev Janez« originalen in snov sama na sebi tako zanimiva, da bi jo lahko primerjali z najboljšimi spisi, če bi bil jezik pravilen.

Napadel ga je Valjavec in mu očital:

Kar le moreš tu in tam ukradi, Pa za svoje na semenj posadi.

To je Kočevarja zelo bolelo.

Dr. Bleiweis ga je tolažil v pismu z dne 29. septembra 1859, vendar pa je odločno odklonil njegovo zahtevo glede objave odgovora v »Novicah«, čes da sta mu kritika in odgovor nespodobna.

Sesti natis »Mlinarjevega Janeza« je izšel l. 1922. v založbi Goričarja in Leskoviča v Celju. Dr. I. P. je ocenil to delo ter dejal: »Poljudno krajevno snov in stari vzgojni nazorni način pripovedovanja in sposobnosti je pripomogel povesti do priljubljenosti, predvsem pri nedoraslih in otroških bralcih. Sesti natis je zlata resnica, da hoče naše ljudstvo brati, pa nima več pripovednikov, kakor je bil en sam in še eden: Jurčič in Andrejčkov Jože.« (Dom in Svet l. 1923.)

Ko se je l. 1867. pričelo širiti madžaronstvo po Hrvatskem, je hotel Kočevar zapustiti Zagreb in se preseliti v Ljubljano. Prosil je za razpisano mesto pri deželnem računovodstvu v Ljubljani. Na slovensko prošnjo je prejel nemški odgovor, ki ga je podpisal dr. Costa. Kočevarja je prišla sveta jeza in bil je prvi, ki je navalil v »Slov. gospodarju« na naše »prvake« in jih vprašal, kdo jim je izdal dekrete, da so prvaki.

Kočevar je bil izvrsten agitator. Ni štedil truda in časa, ako je šlo za narodovo korist. Povsod je nabiral prispevke za razne narodne namene. Zato je dejal neki Slovenec, ki ni rad izpustil groša,

Iz naših krajev

Petrovče

p Strelska družina v Arji vasi je imela svoj redni občni zbor minulo nedeljo popoldne ob povoljni udeležbi. V upravo, ki ji načeluje g. Franc Pešec, so bili izvoljeni sami nacionalni ljudje. Zbor je poveril društvenega gospodarja Vincenca Reherja, da poskrbi za temeljito popravilo strelišča, tako da bodo strelske vaje lahko že prihodnji mesec. Strelišče uporabljata tudi strelska ožreka petrovškega in žalskega sokolskega društva.

Žalec

Sokolsko gledališče v Žalcu

Diletantje prosvetnega odseka Sokolskega društva v Žalcu so nam priredili v ponedeljek 18. t. m. zvečer v Sokolskem domu umetniški večer, ko so vpriporili v odlični režiji br. Rudolfa Hrovata tri enodejanke in sicer: »Pokojni Florijan«, »Satanova maska« in »Komar jo je pičil.«

Vse igre so bile vestno pripravljene. Zato je teklo vsako dejanje gladko in brezhibno. Kreacije posameznih vlog so bile v nekaterih prizorih podane mojstrsko. Izgovorjava je bila čista in jasna. Maske so bile vseskozi posrečene. Zelo so učinkovali svetlobni efekti, zlasti v drugi igri.

V vseh treh igrah sta nastopila Rudolf Hrovat in Mirko Pikel. Prvi se je posebej odlikoval v drugi enodejanki kot blaznež, ko je pokazal višek svoje odrske sposobnosti. Drugi je bil v »Komarju« najboljši in se je tu posebno uživel.

V dveh igrah se je udeleževala Ljubica Cerarjeva kot Marta v »Florijanu«, še bolj pa v »Komarju«, ko se ji je kreacija naivne in otroške neveste zelo posrečila.

In kaj naj porečem o našem komiku »rimska ena«, Zarku Kvedru, ki mu je bila vloga sluge kakor prirojena? Kakor v »Florijanu«, je tudi v »Komarju« skr-

če je videl Kočevarja: »Bežimo, davkar gre!«

Vendar je bil Kočevar dober delavec. V Rauchovi dobi je bil sicer zapostavljen kakor vsi Slovenci, a je pozneje pod banom Mažuranićem napredoval do računskega revidenta.

Ves čas je vodil tudi račune Jugoslovenske akademije in vseučilišča, kar mu je delalo posebno veselje.

Pri volitvah v sabor pod Vukanovićem je Kočevar skupno s Francetom Oblakom in Valentinom Vizjakom mnogo pripomogel, da je bil Mrazović v 3. zagreškem okraju izvoljen. Tudi svojimi hrvatskim kolegom je dajal korajžo in volil opozicionalno, kar je bilo za uradnika zelo nevarno.

Rad je podpiral slovenske dijake, ki so prišli v Zagreb brez sredstev. Cesar pa sam ni zmožal, je izprosil od prijateljev. Razveselil se je vsakega Slovenca, ki je prišel v Zagreb. Najraje se je gibal v društvu slovenske mladine, kjer je rad poslušal slovensko petje, čeprav sam ni bil muzikaličen.

Kaj je bil Kočevar »Slov. Narodu«, je vedel najbolje urednik, ki mu je bil Kočevar zvest podpornik od postanka lista pa do svoje duševne smrti, ki je nastopila že eno leto pred telesno smrtjo.

Kočevar je neutrudljivo delal za svoj narod. Neskončno je ljubil svoj narod, bil je iskren prijatelj in dobra duša. Hud pa je bil samo takrat, kadar mu je kdo rekel, da je »Mlinarjev Janez«, česar ni rad čul.

Leta 1876. je začel Kočevar duševno pešati. Bolezen je naglo napredovala. Ni bilo več pomoči za našega »Nandeta« Krije ga tuja zemlja, ker na domači zanj ni bilo prostora.

Zdelo se mi je potrebno in koristno, da ravno v sedanjosti dobi opozorilo na delo žalskega rojaka Ferda Kočevarja - Žavčanina, ki je bil vse svoje življenje nesebičen in vzoren naroden mož. Naj bi našel tudi v vrstah nove generacije obilo posnemovalcev!

Kronist.

bel za to, da je. — poleg resnosti dramskih prizorov — občinstvo najbolje zabaval, saj mu teče beseda silno zvočno. Ivanka Ožirjeva se ne razume samo na dostojno in okusno rešitev toaletnega vprašanja, temveč je v »Satanu« položila tudi igralski izpit z odličnim uspehom.

V »Komarju« je odločno in resolutno nastopila Minka Verderberjeva, ki se ji je uvedla hčerka Ljubice v zakonski stan sijajno posrečila. Peter Suhadole je v »Satanu« zelo dobro podal barona in dal aristokratskim formam pravi pečat.

Glavno vlogo v »Komarju« je dobro obvladal »svetnik« Karol Strahovnik z ležerno in naravno igro ter s sigurnim nastopom.

Končno se je pojavil na odru tudi »sluga« Rajko Audič kot komik »rimska dva« in odlično rešil svojo nalogo v »Satanu«.

Ves gledališki ansambel je znal udariti na pravo struno, ko mu je bila skrb vzdrževati v šaljivih in resnih prizorih kontakt z gledalci. Stevilno občinstvo je znalo ceniti delo sokolskih diletantov, ki naj bi tvorili stalen igralski kader sokolskega gledališča.

—n—

ž Zvočni kino Žalec. Na veliko noč 24. t. m.: »Na ledeni plošči«. Izredno učinkovit socialen film v češkem jeziku. V glavnih vlogah Lida Baarova, F. Smolik, J. Bohač, Hana Vitova in Jugosloven Zvonimir Rogoz. — Na velikonočni ponedeljek 25. t. m.: »Sisik«. Izvrstna glasbena komedija. V glavnih vlogah Grace Moore, Franchot Tone in Walter Connolly

Griže

gr Lep jubilej. Na Britnih selih so na Jožefovo praznovanje pri Beclu 80-letnico očeta g. Jožefa Poteka. Pristržno slavlje, ki je zbralo razen domačih tudi prijatelje in znance v prav dobrem razpoloženju, je znova potrdilo, da je jubilar kljub marsikateremu težkemu udarcu v življenju neprekosljiv v zdravem domačem

humorju in da kljub osmim križem še prav dobro ubira strune na svoji ljubljani harfi, ki mu je najslajša uteha ob zimskih večerih in nedeljskih popoldnevih. Saj godcu ni lovcu nikoli ne zmanjka dobrih dvotipov in veselih pesmi. In nič čudnega ni, da je kot ljubitelj narave in vsega lepega zložil mnogo zelo uspešnih pesmi, zbranih v obširnem zvezku, ki pa je na razpolago le dobrih prijateljem. S svojo ženo Marijo, ki mu je umrla pred 19 leti, je g. Poteko skrbno vzgojil osem otrok, od katerih sta umrla dva. Vsi so dobro preskrbljeni: Vinko gospodari na domu, Ivan je trgov. posiovodja v Brezicah, Jože je avtopodjetnik v Srbiji, Miha izvršuje svojo obrt v Franciji, hči Kati je soproga bančnega ravnatelja g. Justina v Slovenjem Gradcu, najmlajša Mici pa je poročena v Petrovčah in vodi gostilno. Njegov naslednik Vinko in njegova žena Cilka pridno gojita znano staro Breclovo gostoljubnost. Gospodu jubilaru želimo, da bi še marsikateri njegov god zbral Breclovo družino na Potekovini v dobrem razpoloženju in da bi se uresničila želja iz njegove prigodnice: Golobček sivi, zares ljubeznivi, naj Ti naznanja še mnogo pomlad!

Sloveni Gradec

Kolesarski sport

na naši severni meji

Ob priliki nedavnih občnih zborov Slovenske kolesarske zveze in Koroške kolesarske podzveze smo imeli priliko slišati velikopotezen program za nadaljnjo organizacijo kolesarskega sporta in to še prav posebej v naši Koroški, saj je bil poleg sokolstva baš kolesarski sport vedno važen narodno obramben činitelj na naši severni meji.

Kdor koli je pred leti prisostvoval v Slovenjem Gradcu kolesarski prireditvi, mu je ostala v trajnem spominu. Kajti poleg znanih jugoslovenskih kolesarskih »zvezd« je imel v Slovenjem Gradcu priliko videti tekmovali mlade kmečke fante, delavce in rudarje, ki so prišli iz najoddaljenejših krajev na naši meji. Kolesarskim prireditvam je vedno prisostvovala ogromna množica meščanov in kmetov. Zato tudi ni bilo čudno, da se je kolesarski sport tako globoko ykoreninil med najširšimi plastmi našega obmejnega ljudstva in si zlasti med kmečko mladino pridobil izredno mnogo pobornikov. Za ta veliki razvoj kolesarskega sporta si je pridobil največ zaslug neumorni sportni delavec in pionir kolesarstva v naši Koroški g. Vinko Cajnko iz Slovenjega Grada. G. Cajnko ni znal samo vzbuditi zanimanja za ta sport v najširših slojih našega naroda, ampak je znal ta sport tudi organizirati, saj je sam ustanovil vse danes tako lepo delujoče sportne klube na naši severni meji, jih povezal najprej v Koroško kolesarsko župo in končno tudi ustanovil Koroško kolesarsko podzevo. Njegove ogromne zasluge za razvoj kolesarstva na naši severni meji bodo znali oceniti samo stari in izkušeni kolesarski organizatorji, ki pač vedo, da je poleg neumornega dela treba večkrat tudi poseči globoko v lasten žep, da se more organizirati dirka. Vendar pa je ta veliki razvoj kolesarstva v naši Koroški zadnja leta skoraj popolnoma zamrl in to zlasti med našim kmečkim ljudstvom. Zato tembolj pozdravljamo sklep Koroške kolesarske podzveze, da se morajo letos v vseh večjih krajih ob naši severni meji osnovati kolesarski klubi, da se ravno med kmečko mladino ponovno vzbudi zanimanje za ta sport in da se ta mladina pritegne k sodelovanju. Prepričani smo, da bo Koroška kolesarska podzeza, v katere odboru so sami stari agilni sportni delavci, svoj sklep uspešno izvedla in ponovno dvignila kolesarski sport na naši severni meji na nekdanjo višino.

Upamo, da apel Koroške kolesarske podzveze na vse obmejne sportne delavce ne bo zaman in da se mu bodo odzvali vsi, ki jim je pri srcu razvoj sportne ideje v naših najbolj ogroženih severnih obmejnih krajih. Ze vnaprej pa najstrožje obsojamo vse, ki bi se hoteli spuščati v nepotrebne in sportu tako

OBJAVA

Podpisani opozarjam, da nisem plačnik za dolge, ki bi jih kjerkoli napravila moja žena. Pravtako ne prevzamem odgovornosti in plačila za ev. posojilo denarja, ki bi ga kje najela. Tudi ni upravičena prodajati moje imovine.

Celje, 22. marca 1940.

Mali Mihael, avtoprevoznik
Celje, Cinkarniška pot 3

Belak Franjo

Celje - Za kresijo 12a Telefon 243

Vsa v to stroko spadajoča dela po najnižjih cenah!

Instalacijsko podjetje

za elektriko, vodovod in centralne kurjave. — Specijalna delavnica za previjanje motorjev, transformatorjev, avtodinamov.

škodljive osebe spore, kajti edino z združenimi močmi in v bratski slogi bo mogel kolesarski sport ponovno prodreti v našo vas in tako postaviti trdne temelje za svoj ponovni dvig in napredek. Le na ta način pa bo mogel kolesarski sport tudi uspešno izvesti svojo veliko narodno obrambno poslanstvo v naši dragi Koroški in po svoje pripomoči k narodnemu preporodu naše severne meje.

Laško

1 Cesta na St. Lenart. Pravijo, da ugovori proti preložitvi te ceste ne bodo prav nič zalegli, ker se nekateri gospodje kapricirajo, da iz izvestnih razlogov ustrezajo Sentlenarčanom, ne glede na to, ali je preložitve res potrebna in ekonomična ali ne. Prebivalstvo iz Tevč in okolice odkrito priznava, da bi bila preložitve ceste preko Stopce nesmiselna, in je mnenja, da bi se milijoni, ki so namenjeni za to stvar, plodonosneje naložili, ako bi novo cesto izpeljali preko Tevč in od tam na St. Lenart. Ves ostali okraj pa se zgraža nad tem gospodarstvom in se ne more dovolj načuditi, da se milijoni, ki jih težko zbiramo, na tak način porabljajo v izvestne svrhe. Cesta Rimske toplice — Jurklošter — Planina je nujno potrebna razširitve, pa se za to nihče ne zmenja. Ravno tako potrebna je razširitev ceste Zidani most — Hrastnik, ki je za današnji promet nesposobna in neuporabna. In vendar veže ta cesta naše industrijske revirje doli proti Zagrebu. Predsednik cestnega odbora naj povpraša po Hrastniku in po Trbovljah, kje bi za St. Lenart žrtvovane milijone bolje uporabil...

1 Sokolsko gledališče v Laškem bo za zaključek sezone uprizorilo v aprilu burko »Odgodena noč«, pri kateri se boste spet od srca nasmejali. Delo je prevod našega znanega gledališkega igralca Danila Gorinška. Burka je skozi vsa dejanja na višku komičnih zapletljivosti. Da se pa boste tudi v resnici zabavali, bodo poskrbeli naši neumorni diletanti pod režijo br. Horjaka.

1 Zakaj?... Zato! »Zakaj ne pričnete s predstavo točno ob napovedanem času ali pa največ z 10-minutno zamudo?«, sem vprašal vodjo naših gledaliških diletantov po končani predstavi, ki se je pričela namesto ob 20. se le ob 20.45. »Se vprašate, zakaj«, mi odgovori skoraj nevoljno, »zato, ker sta bila v dvorani ob 20. dva obiskovalca. Ti in še nekaj drugih je prišlo ob 20.15, ob 20.30 je bilo približno 30 ljudi v dvorani, ob času, ko se je predstava pričela, pa je bilo vsaj toliko gledalcev, da se je izplačalo pričeti. Ni naša krivda, da moramo našim gledalci čakati na komednost publike, ki se izgovarja, da prav gotovo ne bomo pričeli pred 20.30. Čudno pa se mi zdi, da še v kino ne prihajajo z enourno zamudo!« To je bil odgovor na moj zakaj, ki sem ga moral brez protesta kot grešnik s samo 15-minutno zamudo vtakniti v žep.

1 Osebe vesti. Mesto v Litijo premeščenega g. Kodriča bo prevzel banovinski tehnik g. Levstik iz Brezice. — Za sodnika okrajnega sodišča v Gornjem gradu je imenovan g. Josip Kunič, ki je doslej služboval na tukajšnjem sodišču, na njegovo dosedanje mesto pa pride iz Murske Sobotice sodnik g. M. Jereb. — Tukajšnje okrajno sodišče inspicira že nekaj dni predsednik okrožnega sodišča v Celju g. dr. Vidovič. — Po dolgotrajni težki bolezni je okreval znani tukajšnji hotelir g. Henke, ko ga je bil uspešno operiral v ormoški bolnici sloviti kirurg g. dr. Hrovat.

1 Nov grob. Preteklo nedeljo smo pokopali go. Ivano Zorkovo, vdovo po trgovcu v Laškem in mater ge. Emilije Rosinove, posestnice v Laškem. Kakor njen pokojni mož, je bila tudi ga. Ivana Zorkova vedno odločna narodnjakinja, h kateri nismo nikdar prihajali neuslišani s prošnjami in nabiralnimi polami v nacionalne svrhe. Pokojni ohranimo hvaležen spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

1 Sprememba posesti. Veliko Pustovo njivo ob cesti pri Marjagradcu je kupil mlinar g. Franc Turk za 100.000 din. G. Turk bo kupljeno njivo razparceliral in prodal. Za stavbišča se zanima več strank, tako da smemo že v letošnji stavbni sezoni pričakovati gradnjo nekaterih poslopij.

1 Kino Laško bo predvajal v soboto 23. t. m. ob 20.30 ter v nedeljo 24. in ponedeljek 25. t. m. vsakokrat ob 16.30 in 20.30 vefilm »Moja zvezda sreče«.

v katerem nastopa umetnica na ledu Sonja Henie. Njen partner je Richard Green. Najduhovitejša komedija sezone, nove atrakcije na ledu, smeh, ljubezen itd. Tednik.

Sv. Jedert

je Sokolska efetrna loterija. Ponovno obveščamo javnost, da bo I. efetrna loterija Sokolskega društva nepreklicno v nedeljo 31. t. m. ob 15. pri Sv. Jederti. Ker je čisti dobiček namenjen za gradnjo nujno potrebnega društvenega doma, ne odklanjajte nakupa naših srečk, ki jih je itak le malo števalo.

Hrastnik

h Sokolsko gledališče je z velikim uspehom uprizorilo Nušičevo komedijo »Dr.«. Pri tej predstavi je vodja dramskega odseka in naš odlični igralec br. inž. Freyer nastopil stotič na sokolskem odru. Kakor mnogokrat prej, je tudi tokrat spet dokazal, da spada med najodličnejše igralce in režiserje podeželskih odrov. Na Ježefovo je gledališče — in sicer mladinski odsek — uprizorilo mladinsko igro s petjem »Koren lečen«. Naši malčki so zaigrali, da je bilo vse zadovoljno. Igro je režiral br. Pogačnik. V pripravi je in bo po veliki noči uprizorjena znana veseloligra »Zadrega nad zadrego«. Ze sedaj je veliko zanimanje in kakor izgleda bo uprizoritev spet dohodek za našo dolino. Pri igri bodo sodelovali naši odlični igralci in pevci ter sokolski orkester pod taktirko br. Rometa.

Dol pri Hrastniku

o Se en svetel vzgled vztrajnega in uspešnega dela. K dopisu »Srebrni jubilej plodonosnega dela« moramo še dodati, da je bil soustanovitelj Posojilnice na Dolu poleg g. Gnusa še živeči g. Franc Majcen, bivši trgovec in posestnik na Dolu. G. Majcen je vsa leta od ustanovitve Posojilnice član načelstva. Tudi njemu čestita naša javnost k njegovemu uspešnemu sodelovanju in vztrajnosti pri navadenem denarnem zavodu in mu želi še dolgo vrsto let zdravja, da bi se še krepko udeleževal pri doiski Posojilnici.

Radeče

r Anton Polanc †. V ponedeljek je umrl v Radečah g. Anton Polanc, bivši predsednik naše mestne občine in posestnik valjčnega mlina. Pokojnik je že delj časa bolehal za sladkorno boleznijo in boleznijo ledvic. A kljub vsem bolečinam ni hotel priznati, da je bolan. V skrajni sili je iskal ozdravljenja v nekem zagrebškem sanatoriju. Zdravniki so se sicer prizadevali, da bi mu rešili življenje, a zaman. Pokojni Anton Polanc je bil eden tistih redkih naših mož, ki so trdno kljubovali vsem političnim viharjem. Bil je odločno naprednega mišljenja, zaveden Slovenec in Jugosloven ter navdušen pobornik sokolske ideje, saj je bil prej tudi starosta Sokola v Radečah. Kot mož kremenitega značaja in poštenjak je postal dvakrat predsednik radeške mestne občine in je mnogo pripomogel k napredku Radeč. Ni ga bilo skoraj društva, kjer se ne bi bila čutila njegova dobrota in vpliv. Pri gasilcih je zavzemal odlično mesto, gasilska četa ga je izvolila za častnega člana. Bil je predsednik podružnice CMD v Radečah ter predsednik tujsko-prometnega in olepševalnega društva. Tudi politično je deloval. Bil je predsednik krajevne organizacije JNS in podpredsednik sreskega odbora JNS za krški srez. Pri skupščinskih volitvah je bil izvoljen na napredni listi za namestnika poslanca. Umrl je mož, ki ga bomo težko pogrešali vsi, zlasti naša društva, katerim je bil nesebičen podpornik. Pogrešali ga bodo tudi siromaki, ki niso nikoli odšli praznih rok iz njegove gostoljubne hiše. Najbolj pa je prizadeta njegova družina, ki je izgubila skrbnega moža in očeta. Pokojni zapušča vdovo go. Fanči. V srečnem zakonu se je rodilo dvojje hčerk in sicer Slavka in Marica, ki sta že poročeni, prva s hotelirjem g. Rogljem v Radečah, druga z g. inž. Rudežem na Dunaju. Antonu Polancu bodi ohranjen časten spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

r Otrok utonil v Savi. V nedeljo 17. t. m. je utonil v Savi nasproti Čotove gostilne štirileten otrok, ki je bil v reji pri železniškem čuvaju Conerju blizu postaje Loke pri Zidanem mostu. Otrok se

je večkrat igral na tratici pri železniški čuvajnici. Tudi usodnega dne je bil tam. Ko je zagledal domačega mačka, se je ves vesel pognal za njim, da bi ga ujel. A nesreča je hotela, da je otroku spodrsnilo. Padel je po strmem bregu Save v vodo in utonil. Domači ga sprva niso pogrešili. Mislili so, da se še vedno igra zunaj hiše. Sele, ko so ga klicali v hišo in ni bilo odziva, so ga šli iskat. Našli so na bregu njegovo čepico, kar je dalo povod hudi slutnji. Preiskali so kalno Savo in res potegnili truplo ubogega otroka iz vode. O tragičnem dogodku so obvestili varnostno oblast na Zidanem mostu. Utopljenčka so pokopali na pokopališču v Loki pri Zidanem mostu.

Iz občinstva

Prošnja upravi Mestnega gledališča v Celju

Osebe, ki opravljajo posle biljeterjev v Mestnem gledališču v Celju, niso vse dorasle nalogi, da nakazujejo občinstvu sedeže na podlagi predloženih vstopnic. Dobro bi bilo, da bi uprava pozvala biljeterje, da točno proučijo lego sedežev in jih pravilno pokažejo obiskovalcem. Ne gre, da morajo obiskovalci čakati, dokler se biljeterjem ne posreči najti zahtevanega sedeža.

Tudi je treba paziti na mir na hodnikih gledališča med izvajanjem. Med simfoničnim koncertom je bil n. pr. na pritličnem hodniku za ložami na levi strani, kjer je slaščičarna, tak nemir, da so se obiskovalci zgražali.

Na odru umetniško izvedeno delo, na hodniku pa nemoten glasen razgovor in smeh!

Prosimo upravo, danapravi red!

—h—

Sokolstvo

Pokrajinski zlet Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije v Celju v dneh 29. in 30. junija 1940

Zletni odseki so se že pričeli posamič sestajati k sejam, predsedniki poedinih odsekov pa se shajajo na skupne seje zletnega odbora za sedaj vsakih 14 dni; čim bližji bo pa zlet, tem pogostejši bodo skupni sestanki. Predelava prostih vaj se je v edinicah pričela že v preteklem mesecu. Gradbeni odsek je proučil prostor za telovadišče in občinstvo, odsek proučuje tudi obseg tribun in proračun za nje.

Udeleženci zleta, ki so člani sokolske organizacije, bodo uživali na železnici 75%, nečlani 50% popusta. Zletni odbor bo izdal tudi posebne zletne razglednice. Zletna pisarna je v pisarniških prostorih sokolske župe v Narodnem domu v Celju. Od 1. aprila dalje bodo uradne ure ves dan.

Sokolsko društvo Celje-matica

Mladinski prednjaški zbor

V nedeljo 31. t. m. ob 9. dopoldne se bo pričel pouk v streljanju, ki se bo ponavljal vsako nedeljo. Vaje v prostih panogah na letnem telovadišču pod vodstvom strokovnjaka se bodo pričele, kakor hitro bo boljše vreme. Mladinski zbor se bo trudil, da si bo za letošnji pokrajinski zlet v Celju ves naraščaj nabavil slavnostne kroje. Uvedena bo zbirka za zletni fond za vsesokolski zlet v Beogradu. Za višji moški naraščaj bo 21. aprila v Celju medžupni tek po polju. Zupa naj bi predpisala tek tudi za ženski naraščaj na progi 800 m. Tudi kolesarski odsek bo kmalu pričel delovati. Name-ravana gledališka predstava bo zaradi obremenitve s pripravami za pokrajinski zlet v Celju izostala.

Sport

* Tekma v veleslalomu na Golteh nad Mozirjem za Meštrovov pokal. Zimsko-sportni odsek Savinjske podružnice Slovenskega planinskega društva v Celju razpisuje za velikonočni ponedeljek 25. t. m. tekmo v veleslalomu na Golteh. Tekmuje se po pravilnikih JZSS. Pravico starta imajo vsi v JZSS verificirani tekmovalci, ki krmarijo na lastno odgovornost. Tekmovanje se bo začelo ob 9. dopoldne. Proga je dolga okrog 3 km z

Vsakodnevna nega zob

mora postati za vsakega

človeka ravno tako samo ob

sebi umevna potreba kakor

redno umivanje rok.

Chlorodont zobna pasta

višinsko razliko okrog 600 m. Prijave na predpisanih saveznih tiskovinah sprejema zimskosportni odsek Savinjske podružnice SPD v Celju, Kralja Petra c. 9, do sobote 23. t. m. opoldne proti prijavnini 10 din, naknadne prijave pa do 24. t. m. zvečer v Mozirski koči na Golteh proti prijavnini 20 din. Zrebanje za tekmovalni vrstni red bo 24. t. m. zvečer v Mozirski koči. Objava rezultatov bo 25. t. m. ob 15. po tekmi v Mozirski koči. Tekmuje se za Meštrovov pokal. V stalno posest si ga pripori tekmovalci, ki zmaga dvakrat zaporedoma ali štirikrat v presledkih v smuku ali slalomu na nanovo izsekani smuški progi Petelinjek - Zaloka na Golteh.

* Cross-country v Celju. SK Celje bo priredil v nedeljo 7. IV. ob 14.30 cross-country na Glaziji. Dolžina proge za seniorje znaša 5000 m, za omladince in juniorje C 2000 m, za juniorje B 1500 m. Seniorji in juniorji kratkoprogaši, skakalci in metanci startajo posebej na 1500 metrov. Prijave je treba poslati na naslov: SK Celje, Gosposka ul. 20, do 5. aprila. Prvo plasirani v skupini seniorjev prejmejo diplomu, drugo in prvoplasirani v ostalih skupinah prejmejo priznanice. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih SAZ. Pravico starta imajo verificirani in neverificirani člani klubov, včlanjenih v SAZ.

* V tekmovalju za prvenstvo hrvatsko-slovenske lige so bili v nedeljo doseženi naslednji rezultati: v Subotici Bačka:Ljubljana 3:1 (1:0), v Zagrebu Gradjanski:Sask 5:0 (2:0) in v Splitu Split:Slavija (O) 2:0 (1:0). V tekmovalju za prvenstvo srbske lige so bili zabeleženi naslednji rezultati: v Beogradu BSK:Bask 4:1 (1:1) in Jedinstvo:Jugoslavija 2:1 (1:0), v Zemunu Zemun: Gradjanski (S) 3:0, v Borovu Slavija (S):Bata 3:1 in v Novem Sadu Vojvodina:Zak 2:0. V hrvatsko-slovenski ligi je Ljubljana srečno zdrknila s 7 točkami na zadnje mesto...

* Svetovni rekord v dviganju tovora je dosegel mladi ruski sportnik Novak v Kijevu. Dvignil je v višino 120.9 kg. S tem je potolkel dosedanji svetovni rekord za 3.4 kg.

* Celjska nogometna sezona se je pričela v nedeljo 17. t. m. s prijateljsko tekmo, ki sta jo igrala SK Železničar iz Maribora in SK Olimpa na Olimpijskem igrišču v Gaberju. Železničar je zaslužen zmagal s 5:2 (4:2). V predtekmi je rezerva Olimpa premagala mladino SK Celja z 2:1 (1:1).

* Zmaga celjskih table-teniških igralcev v Murski Soboti. Table-teniški igralci SK Celja so igrali v nedeljo v Murski Soboti dvomatch proti SK Muri. Celjani so po težki in zanimivi borbi zmagali z 9:7. Za Celje so nastopili Latinović, Milan, Edi in Karli, za Muro pa odlična brata Nemca, Koch in Kerčmar.

* Velikonočni table-teniški turnir v Celju odpovedan. Table-teniška sekcija SK Celja sporoča, da je velikonočni table-teniški turnir v Celju odpovedan, ker bo o veliki noči v Zagrebu tekmovalje za državno prvenstvo.

* Občni zbor SK Celja. Redni letni občni zbor SK Celja bo v torek 2. aprila ob 19.30 v salonu restavracije v Narodnem domu. Članstvo je vabljeno, da se udeleži občnega zbora v polnem številu.

* Občni zbor SK Olimpa. 11. redni letni občni zbor SK Olimpa bo v petek 29. t. m. s pričetkom ob 20. v posebni sobi pri »Jugoslovanu« v Gaberju. Dnevni red običajen. Članstvo je vabljeno, da se udeleži občnega zbora v polnem številu in s tem dokaže zanimanje za svoj klub.

* Snežne razmere v planinah dne 22. t. m. Kocbekov dom na Korošici (1808 m): —6, delno oblačno, 110 cm osre-njenega snega. Frischaufov dom na Okrešlju (1378 m): —6, 120 cm snega, sren. Mozirska koča na Golteh (1344 m): —3, jasno, 55 cm snega, sren.

Malaria v Turčiji

Turčija, katere vladarja so prej ime-
novali »bolnega moža ob Bosporu«, je
postala pod vodstvom Kemala Atatürka
moderna in zdrava država. Nepismenost
je tam, ne v zadnji vrsti zaradi latinice,
ki jo je Atatürk osebno uvedel in raz-
širil, znatno padla. Pajčolan in haremske
hlače so odpravili, uvedena je splošna
volilna pravica in glavno mesto Ankara
je vzor okusno uporabljenega moderne-
ga gradbenega načina.

Tudi narodnemu zdravju posvečajo v
novi Turčiji veliko pozornost. Pod vod-
stvom ministra za narodno zdravje, ki
je vedno na svojem mestu, so zabeležili
rezultate, ki bi jih prej ne bili smatrali
za mogoče. To spremembo lahko raz-
ločno ugotovimo pri borbi proti malariji.
Se leta 1930. so bili veliki predeli, v ka-
terih je bila večina prebivalcev mala-
rična. Po odredbi ministra so bili sedaj
storjeni učinkoviti ukrepi, da se v tem
pogledu doseže izboljšanje. Razdelili so
velike količine kinina in uvedli so tudi
iztrebljenje malaričnih komarjev. Stvar
je doslej že tako napredovala, da je ma-
larija n. pr. v Ankari skoraj docela iz-
ginila.

Da je kinin dragoceno zdravilno in
zaščitno sredstvo proti malariji, izhaja
iz zadnjega poročila komisije za mala-
rijo pri Društvu narodov. Da se obvaru-
jemo malarije, priporoča ta komisija, da
jemljemo v vsej sezoni malarie 400 mg
kinina dnevno. Če smo že okuženi, po-
bijamo malarijo s kratko kininsko kuro,
da namreč v dobi 5 do 7 dni jemljemo
dnevno 1 do 1.3 grama kinina. Naknad-
no zdravljenje je nepotrebno. Ponovitev
napada malarije obravnavamo kakor no-
vo infekcijo z isto dozo.

V svojem leta 1938. objavljenem po-
ročilu poudarja ista komisija za mala-
rijo na strani 124. (angleška izdaja), da
neškodljivost kinina omogoča njegovo
razdeljevanje po laičnih pomočnikih in
sicer brez stalne zdravniške kontrole,
ki je potrebna pri uporabi sintetičnih
sredstev.

Šah

Nova zmaga Celjskega šahovskega kluba

Celjski šahovski klub, ki si je lani pri-
boril naslov prvaka Slovenske šahovske
zveze, je igral v nedeljo v Celju svojo
tretjo tekmo za prvenstvo Slovenske ša-
hovske zveze. Prej je v dveh tekmah
premagal zmagovalca šaleške skupine,
šahovski klub v Šoštanju v razmerju
11 ½ : 4 ½.

V nedeljo pa je igral prvenstveno tek-
mo s prvakom savskega okrožja, Sa-
hovskim klubom Gaberjem. Celjski ša-
hovski klub je zmagal s 7:1. Posamezni
rezultati so naslednji (prvi so Celjani,
drugi Gaberčani): inž. Sajovic : Franc
Csörgö 1:0, Vladko Diehl: Rajšek 1:0,
Fajs: Emil Csörgö 1:0, Tavčar: Haben-
šus 1:0, Rupar: Golja 1:0, Grašer: Mirnik
1:0, Kocmur: Esih 0:1, dr. Cerin: Regner
1:0. Gaberčani so pokazali lepo igro in
šahovsko disciplino ter veliko ambicijo.

LOKAL Z ZALOGO

pletenin ugodno naprodaj. Vprašati:
Jager, gostilna »NA-NA«, Celje.

3 - sobno

stanovanje

se odda v vili Rozaliji. Kirbiš, Celje.

Širite „Novo dobo“!

Za veliko noč se najbolji priporoča

ново Bok pivo
in Ležak pivo

Pivovarne Union
v Ljubljani

VABILO na redno skupščino Posojilnice na Vranskem

z. z. n. j.

ki bo v nedeljo 31. marca 1940. ob 2.
popoldne v zadrugnih uradnih prostorih
s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev in konstituiranje skup-
ščine.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega
zбора.
3. Poročilo: a) upravnega odbora, b)
nadzornega odbora.
4. Sklepanje o letnem sklepnem raču-
nu, o porabi poslovnega prebitka in po-
delitev razrešnice članom upravnega in
nadzornega odbora.
5. Volitev treh članov upravnega od-
bora in enega člana nadzornega odbora.
6. Predlogi in pritožbe.
7. Določitev a) pristopnine in uprav-
nega prispevka, b) vsote, do katere se
sme zadruga zadolžiti, c) vsote hranil-
nih vlog, ki jih sme zadruga sprejeti, d)
najvišjega zneska kredita, ki ga sme za-
druga podeliti posameznemu zadrugniku.
8. Slučajnosti.

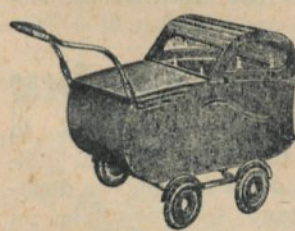
Ako skupščina ob napovedani uri ne
bo sklepna, bo čez pol ure druga na
istem kraju in z istim dnevnim redom in
bo v smislu § 38. pravil sklepala veljav-
no ne glede na število navzočih zadrug-
nikov.

Letni sklepní račun je razgrnjen na
vpogled zadrugnikom in bivšim zadrug-
nikom, katerih jamstvo še ni prestalo, v
poslovalnici zadruge med uradn. urami.

Za upravni odbor:

Kladnik, s. r.
predsednik.

Lavrič, s. r.
član.

Oglejte si zalogo najnovejših
otroških vozičkov
pri tvrdki
**A. MISLEJ --
CELJE**

Zaradi prezidave

poslovnih prostorov prodaja banaške
moke in semenskega fižola po znatno
znižanih cenah

JUGOPROMET -- CELJE
Krekova cesta št. 11.

ELEKTRIČNE ŽARNICE

dobite pri tv.

K. Loibner - Celje - Kr. Petra c. 17
TELEFON 120

KLINAR MILOŠ

kjučavničar • Celje, Gregorčičeva 4

Izdelujem štedilnike iz nerjavečega
jekla, kakor: navadne štedilnike,
vsakovrstne ograje, obešala za
perilo, reklamne transparente itd.
Zahtevajte ponudbe!

Slamo za steljo

kakor tudi ječmenovo slamo za krmo prodaja
Kirbiš - Celje.

**Vodovode
Kleparska dela
Strelovode**

Vam naredi solidno in po konkurenčni ceni,
ravno tako tudi izvršuje vsa popravila

Sodarske pomočnike

sprejem takoj ob prosti hrani, stanovanju,
perilu in dobri plači. — Repič Fran, sodar,
Ljubljana, Trnovo.

Cenj. občinstvu se priporoča tvrdka

Anton Lečnik

zaloga ur, zlata, srebrnine,
optika itd.

Celje,
Glavni
trg

Izkušen optik na razpolago!

Dolžan Franjo

Celje, Za kresijo 4
Telefon 245

Zahtevajte ponudbe in proračune!

Celjska posojilnica d.d. v Celju

JE NAJSTAREJŠI NARODNI DENARNI ZAVOD V CELJU

Vse hranilne
vloge, vložene pri

CELJSKI POSOJILNICI D. D. V CELJU

so varno naložene, se ugodno obrestujejo in se izplačujejo točno v gotovini

Denar, naložen v domač denarni zavod, donaša koristi vsemu domačemu narednemu gospodarstvu

NALAGAJTE
SVOJE PRIHRANKE V

Celjski posojilnici d. d. v Celju - Narodni dom

TELEFON ŠT. 22

POŠT. ČEK. RAČ. 10-591

CENTRALA: CELJE, NARODNI DOM

PODRUŽNICE: MARIBOR, ŠOŠTANJ